

บทบาทของสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ
ในการเสนอร่างพระราชบัญญัติและการตั้งกระทู้ถาม

ความสัมพันธ์ระหว่างฝ่ายบริหารกับฝ่ายนิติบัญญัติ

สภานิติบัญญัติแห่งชาติซึ่งทำหน้าที่เป็นสถาบันนิติบัญญัติ ในฐานะตัวแทนอำนาจนิติบัญญัติสภานิติบัญญัติมีหน้าที่และบทบาทในการควบคุมอำนาจของฝ่ายบริหารตลอดจนควบคุมการบริหารงานของคณะรัฐบาลให้เป็นไปตามนโยบายที่วางไว้ อย่างไรก็ตาม บทบาทฐานะ และอิทธิพลของสภานิติบัญญัติแห่งชาติในแต่ละยุคแต่ละสมัยมีไม่เหมือนกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับที่มา และสภาพการณ์ทางการเมืองขณะนั้น

สภานิติบัญญัติแห่งชาติเป็นสถาบันทางการเมืองที่ทำหน้าที่ออกกฎหมาย แต่ดาสภานิติบัญญัติแห่งชาติถูกอิทธิพลของระบบราชการครอบงำไว้ สภานิติบัญญัติแห่งชาติก็มีสภาพไม่ผิดอะไรกับตราของทางราชการ ซึ่งมีไว้ประทับเพื่อให้อาจารย์นายของขุนนางในการปกครองมีความชอบธรรมและถูกต้องตามกฎหมายเท่านั้น ในกรณีนี้ สภานิติบัญญัติแห่งชาติมีฐานะเป็นคณะกรรมการร่างกฎหมายให้กับฝ่ายบริหาร (Legislative Drafting Service) แทนที่จะเป็นผู้อ่างนโยบายและออกกฎหมายโดยอิสระ¹

ธรรมเนียมการปกครองราชอาณาจักร พุทธศักราช 2515 ได้กำหนดบทบาทและหน้าที่ของสภานิติบัญญัติแห่งชาติไว้ดังนี้

1. หน้าที่ในการตรากฎหมาย ตามมาตรา 9 แห่งธรรมเนียมการปกครองราชอาณาจักร พุทธศักราช 2515 บัญญัติว่า

¹ ชัยอนันต์ สมุทวณิช, " ความสัมพันธ์ระหว่างฝ่ายบริหารกับฝ่ายนิติบัญญัติของไทย " ในชัยอนันต์ สมุทวณิชและคณะ, รัฐธรรมนูญสำหรับชาวบ้าน (พระนคร : สำนักพิมพ์พิเศษเลขที่, 2516), หน้า 44.

พระมหากษัตริย์ทรงตราพระราชบัญญัติโดยคำแนะนำและยินยอมของ
สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

ร่างพระราชบัญญัติจะเสนอโลกนี้โดยสมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติ
หรือคณะรัฐมนตรี แต่ร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับทางการเงิน ... จะ
เสนอโลกนี้โดยคณะรัฐมนตรี

ในกรณีเป็นที่สงสัยว่าร่างพระราชบัญญัติซึ่งสมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติ
หรือคณะรัฐมนตรี เสนอจะเป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับทางการเงินหรือไม่ให้
เป็นอำนาจของประธานสภาที่จะวินิจฉัย

2. หน้าที่ในการควบคุมการบริหารราชการแผ่นดินซึ่งกระทำได้โดยการตั้งกระ

หูดาม ตามมาตรา 12 ของรัฐธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร พุทธศักราช 2515
บัญญัติว่า

ในที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติสมาชิกทุกคนมีสิทธิตั้งกระหูดามรัฐมนตรี
ในเรื่องอันเกี่ยวกับงานในหน้าที่ใด แต่รัฐมนตรีผู้นั้นไม่มีสิทธิที่จะไม่
ตอบเมื่อเห็นว่าเรื่องนั้นยังไม่ควรเปิดเผย เพราะเกี่ยวกับความปลอด
ภัยหรือประโยชน์สำคัญของแผ่นดินหรือเมื่อเห็นว่า เป็นกระหูดามที่ตอง
ห้ามตามข้อบังคับ ในการตั้งกระหูดามในสภานิติบัญญัติแห่งชาติสมาชิก
จะขออภิปรายประกอบกระหูดามและซักถามเพิ่มเติมไม่ได้

การตั้งกระหูดามเป็นมาตรการการเดียวที่รัฐธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร พุทธ
ศักราช 2515 กำหนดไว้ให้สมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติควบคุมฝ่ายบริหารตามหลักทั่วไป
ของการปกครองในระบบประชาธิปไตย การควบคุมฝ่ายบริหารโดยการตั้งกระหูดาม
เป็นการควบคุมอย่างอ่อนที่สุด มาตรการที่รุนแรงได้แก่ การควบคุมฝ่ายบริหารโดยการ
เปิดอภิปรายทั่วไปโดยไม่มีการลงมติ เช่น มาตรา 158 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักร
ไทย พุทธศักราช 2517 บัญญัติว่า

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าของสมาชิกทั้งหมด
ของสภาผู้แทนราษฎรมีสิทธิเข้าชื่อเสนอนิติขอเปิดอภิปรายทั่วไป เพื่อ
ให้คณะรัฐมนตรีแถลงข้อเท็จจริงหรือแสดงความคิดเห็น ในปัญหาอัน
เกี่ยวกับการบริหารราชการแผ่นดิน

ผู้ตั้งดังกล่าวในวรรคหนึ่งให้ยื่นต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร และให้
ประธานสภาผู้แทนราษฎรแจ้งไปยังนายกรัฐมนตรีเพื่อ กำหนดเวลาสำ
หรับการเปิดอภิปรายทั่วไป ซึ่งต้องไม่ช้ากว่า 30 วันนับแต่วันที่นายก
ได้รับแจ้ง แต่คณะรัฐมนตรียินยอมมีสิทธิที่จะขอให้ระงับ การอภิปรายทั่ว

ไปนั้นเสียได้เพื่อเห็นว่าเป็นเรื่องที่ยังไม่ควรเปิดเผยเพราะเกี่ยวกับ
ความปลอดภัยหรือประโยชน์สำคัญของแผ่นดิน

ในการเปิดเผยอภิปรายทั่วไปตามมาตรานี้ จะลงมติในปัญหาที่อภิ
ปรายมิได้

หรือการเปิดเผยอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไว้วางใจหรือไม่ไว้วางใจรัฐมนตรีเป็นราย
บุคคลหรือทั้งคณะ เช่น ตามมาตรา 159 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธ
ศักราช 2517 บัญญัติว่า

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าของจำนวน สภา
ผู้แทนราษฎรของสภาผู้แทนราษฎรมีสหิทธิเขาชื่อ เสนอญัตติขอเปิดเผยอภิปราย
ทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจรัฐมนตรีเป็นรายตัวหรือทั้งคณะ

เมื่อการอภิปรายทั่วไปสิ้นสุดลงโดยมีข้อความที่ไพเราะ ระเบียบวาระ
ระเบียบวาระเปิดอภิปรายนั้นไม่ไห้สภาผู้แทนราษฎรลงมติไว้วางใจ หรือไม่ไว
วางใจ การลงมติในกรณีเช่นว่านี้มีใ้กระทำในวันเดียวกันกับวันที่การ
อภิปรายสิ้นสุดลง มติไม่ไว้วางใจต้องมีคะแนนเสียงมากกว่ากึ่งหนึ่ง
ของจำนวนสมาชิกทั้งหมดของสภา

ในกรณีที่มีมติไม่ไว้วางใจมีคะแนนเสียงไม่มากกว่ากึ่งหนึ่ง ของจำ
นวนสมาชิกทั้งหมดของสภา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่เขาชื่อ เสนอ
ญัตติขอเปิดเผยอภิปรายทั่วไปนั้นเป็นอันหมดสิทธิที่จะเขาชื่อ เสนอ ญัตติขอ
เปิดเผยอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจรัฐมนตรีเป็นรายตัว หรือทั้ง
คณะอีกตลอดสมัยประชุมนั้น

หลังจากการทำรัฐประหารตัวเองของรัฐบาลจอมพลถนอม กิตติขจร เมื่อวันที่
17 พฤศจิกายน 2514 และต่อมาได้มีการประกาศใช้ธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร
พุทธศักราช 2515 การเมืองไทยได้หันกลับไปที่สภาวาระเดิมสมัยจอมพลสฤษดิ์ ธนะ
รัชต์ กล่าวคือได้มีการจัดตั้งสภานิติบัญญัติแห่งชาติโดยรัฐบาลเป็นผู้เสนอชื่อสมาชิกจำนวน
299 คน ให้ทำหน้าที่นิติบัญญัติ (คล้ายกับสภาการ่างรัฐธรรมนูญสมัยจอมพลสฤษดิ์) สมาชิก
ส่วนใหญ่เป็นข้าราชการทหาร ตำรวจที่เป็นสมัครพรรคพวกของรัฐบาล ตามธรรมนูญการ
ปกครองราชอาณาจักร พุทธศักราช 2515 สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติปราศจาก
สิทธิในการเปิดเผยอภิปรายทั่วไปและลงมติไม่ไว้วางใจรัฐบาล จากการที่สมาชิกสภานิติบัญญัติ
แห่งชาติ ชุดที่ 1 มาจากการแต่งตั้งจึงทำให้อิทธิพลของฝ่ายบริหารมีอยู่เหนือสภานิติบัญญัติ

แห่งชาติ สถานิติบัญญัติแห่งชาติกลายเป็นเครื่องมือของฝ่ายบริหารในการใช้เป็นที่ตั้งสถาบันที่คอยกำจนอำนาจของฝ่ายบริหารซึ่งก็มีไต่มาจากการเลือกตั้งแต่อย่างใดเช่นกัน สถานิติบัญญัติแห่งชาติจึงมีลักษณะไม่ติดอะไรกับทรวงของทางราชการซึ่งมีไว้ประคับประคองเพื่อให้เจตนารมณ์ของผู้นำในการปกครองมีความชอบธรรมและถูกต้องตามกฎหมาย สถานิติบัญญัติแห่งชาติมีฐานะเป็นคณะกรรมการร่างกฎหมายให้กับฝ่ายบริหารแทนที่จะเป็นผู้ออกนโยบายและออกกฎหมายโดยอิสระในการตัดสินใจของตนเอง² ไม่ปรากฏเลยว่าสมาชิกสภาิติบัญญัติแห่งชาติ ชุดที่ 1 ยับยั้งร่างพระราชบัญญัติของฝ่ายบริหารแม้แต่เสียงคัดค้านก็ไม่มี นอกจากนี้ การควบคุมฝ่ายบริหารโดยการตั้งกระทู้ถามก็ได้รับความสนใจจากสมาชิกน้อยมาก ซึ่งบทบาทของสมาชิกสภาิติบัญญัติแห่งชาติ ชุดที่ 1 ค่อนข้างแตกต่างจากบทบาทของสมาชิกสภาิติบัญญัติแห่งชาติ ชุดที่ 2 เป็นอันมาก ทั้งนี้เนื่องมาจากสภาิติบัญญัติแห่งชาติ ชุดนี้มีลักษณะที่มาที่แตกต่างจากสภาิติบัญญัติแห่งชาติที่มาจาก การแต่งตั้งด้วยกัน คือ สภาิติบัญญัติแห่งชาติ ชุดที่ 2 มีที่มาจากสมัครพรรคการเมืองซึ่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งขึ้นมาเพื่อทำหน้าที่คัดเลือกบุคคลที่เหมาะสมเข้ามาทำหน้าที่นิติบัญญัติ ควบความเป็นอิสระของสมาชิกทุกคนนี้เองทำให้สภาิติบัญญัติซึ่งมีสมาชิกจำนวน 299 คน มีเสียงเป็นอิสระถึง 299 เสียง แต่ละเสียงเป็นตัวของตัวเอง ไม่มีเสียงของฝ่ายรัฐบาลหรือเสียงของฝ่ายค้านที่แน่นอน การวินิจฉัยเรื่องราวแต่ละกรณีเป็นไปตามความคิดเห็นของสมาชิกแต่ละคน และควบความเป็นอิสระของสมาชิกนี้ทำให้สมาชิกมีบทบาทในการทำหน้าที่นิติบัญญัติได้อย่างกว้างขวางกว่าสภาิติบัญญัติที่มาจาก การแต่งตั้ง ชุดอื่น ๆ ลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างฝ่ายบริหารกับสภาิติบัญญัติแห่งชาติเป็นไปในลักษณะที่ห่างฝ่ายทางปฏิบัติหน้าที่ของตน โดยเฉพาะสมาชิกสภาิติบัญญัติแห่งชาติ ชุดที่ 2 ใปฏิบัติหน้าที่โดยอิสระตามความคิดเห็นของตนเองไม่วามบทบาทในการเสนอร่างพระราชบัญญัติ การยับยั้งร่างพระราชบัญญัติ การอภิปรายพิจารณาพระราชบัญญัติ การควบคุมรัฐบาลโดยการตั้ง

² ชัยอนันต์ สมุทวณิชและเสรษฐพร คุณศรีพิทักษ์, กลไกรัฐสภา (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์พิมพ์เขต, 2518), หน้า 3.

กระทุ้งตามและบทบาทอื่น ๆ ซึ่งไม่เคยปรากฏในสภาชุดใดมาก่อนบทบาทดังกล่าวในสายการ
ของรัฐบาลย่อมมองไปว่าสถานะไม่ให้ความร่วมมือกับรัฐบาล เป็นสภาที่แข็งกร้าว พล.
ท.ท.ชาติชาย ชุณหะวัณ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศในคณะรัฐบาลนายสัญญา
ธรรมศักดิ์ เป็นนายกรัฐมนตรีครั้งแรกได้ให้สัมภาษณ์หนังสือพิมพ์ว่า

รัฐบาลควรลาออกเพราะรัฐบาลขาดเครื่องมือนำหน้าทำงาน ก็ดู เสี่ยง
สับสนั่นในสภา เช่นบางเรื่องรัฐบาลต้องการทำอย่างหนึ่ง แต่สภาไม่
ยอมหรือมีเงื่อนไขสภาก็บังคับให้รัฐบาลทำอีกอย่างหนึ่ง การบริหารก็ยอมจะ
เป็นไปไม่ได้ซึ่งถือว่าเป็นเรื่องที่สำคัญมาก แสดงว่าเสถียรภาพของรัฐ
บาลไม่มั่นคง ไม่สามารถจะบริหารงานตามนโยบายที่กำหนดไว้ได้³

แม้แต่นายสัญญา ธรรมศักดิ์ นายกรัฐมนตรีก็ได้พูดในทำนองน้อยใจว่า " ...ถ้ารัฐบาล
ของท่านออนแอดทานก็ยื่นดีลาออก " ⁴ และได้ให้สัมภาษณ์หนังสือพิมพ์ว่า " ... รัฐบาล
นี้ว่าเหลว ไม่มีพวกพ้อง เหมือน เรือน้อยลอยอยู่กลางมหาสมุทร " ⁵ ตลอดจนมีการปฏิบัติที่
ที่เป็นของกรณีที่มีบัญญัติของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ชุดที่ 2 ความขัดแย้งระหว่างสภากับฝ่าย
บริหารที่รัฐบาลมองสภานิติบัญญัติว่าไม่ให้ความร่วมมือและบีบบังคับรัฐบาลที่สำคัญได้แก่ การ
ไม่อนุมัติพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระธรรมนูญกรรณคดี พ.ศ. 2473 ⁶ ซึ่งกำหนดให้
เก็บภาษีรถยนต์ตามน้ำหนักรถยนต์ การผ่านร่างพระราชบัญญัติแก้ไขภาวะเศรษฐกิจของ
ประเทศในภาวะคับขัน ⁷ เป็นร่างพระราชบัญญัติให้ยึดทรัพย์สินอสังหาริมทรัพย์ของ
ผู้นำทางการเมือง

³ หนังสือพิมพ์รายวันสยามรัฐ, ฉบับวันพุธที่ 22 พฤษภาคม 2517, หน้า 7.

⁴ เกษม ศิริสัมพันธ์, " รัฐบาลกับสภานิติบัญญัติ ", หนังสือพิมพ์รายวันสยามรัฐ,
ฉบับวันพุธที่ 23 มกราคม 2517, หน้า 7.

⁵ หนังสือพิมพ์รายวันสยามรัฐ, ฉบับวันเสาร์ที่ 7 ธันวาคม 2517, หน้า 7.

⁶ ประชาชาติรายสัปดาห์, ฉบับวันที่ 24 มกราคม 2517, หน้า 10.

⁷ หนังสือพิมพ์รายวันไทยรัฐ, ฉบับวันพฤหัสบดีที่ 25 กรกฎาคม 2517, หน้า 1.

โดยให้นายกรัฐมนตรีใช้อำนาจตามมาตรา 17 แห่งธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร พุทธศักราช 2515 ปักหมุดภายใน 30 วันซึ่งรัฐบาลเห็นว่าการใช้อำนาจร่างพระราชบัญญัตินี้ขัดกับธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร เพราะตัวพันกับการใช้อำนาจพิเศษของนายกรัฐมนตรี โดยที่อำนาจตามมาตรา 17 เป็นอำนาจของนายกรัฐมนตรีโดยเฉพาะ และการใช้อำนาจนี้ นายกรัฐมนตรีจะทรงได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีมีวาระ 30 วัน บัญญัติแห่งชาติ วิกฤติการณ์รัฐธรรมนูญครั้งนี้ นายสัญญา ธรรมศักดิ์ นายกรัฐมนตรีและม.ร.ว. คึกฤทธิ์ ปราโมช ประธานสภาของประชุมปรึกษาหารือกันเป็นการภายในเป็นกรณีพิเศษ เพื่อหาทางแก้ไขปัญหาดังกล่าว ในที่สุดนายกรัฐมนตรียอมใช้อำนาจตามมาตรา 17 ปักหมุด 3 ข้อคือนำทางการเมืองแทนและไม่นำร่างพระราชบัญญัติฉบับดังกล่าวขึ้นทูลเกล้าฯ เพื่อทรงลงพระปรมาภิไธย⁸ นอกจากนี้ มีกรณีไม่รับหลักการร่างพระราชบัญญัติยกเลิกประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 53 เป็นร่างพระราชบัญญัติที่รัฐบาลเป็นผู้เสนอซึ่งเกี่ยวกับการค้ากับประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน โดยการจัดกรรมวิธีการวิสามัญพิจารณาก่อนรับหลักการ⁹ ซึ่งเป็นสิทธิของสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติในการตรวจพระราชบัญญัติของฝ่ายบริหาร ตามข้อบังคับการประชุม ข้อ 94 ซึ่งกำหนดว่า

ในการพิจารณาพระราชบัญญัติในวาระที่ 1 ให้สภาพิจารณาลองมติว่าจะรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัตินั้นหรือไม่

เพื่อประโยชน์แก่การวินิจฉัยดังกล่าวในวาระหนึ่งสภาจะทำการพิจารณาการพิจารณาหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติหรือปัญหาใด ๆ เสียก่อนก็ได้

การตัดสินใจลาออกของนายสัญญา ธรรมศักดิ์และคณะรัฐมนตรีรวมคณะรัฐบาลเมื่อวันที่ 22 พฤษภาคม 2517 ก็เนื่องมาจากเหตุผลสำคัญข้อหนึ่งที่ว่ารัฐบาลไม่ได้รับความร่วมมือและสนับสนุนจากสภานิติบัญญัติแห่งชาติ หัวหน้ารัฐบาลถูกสมาชิกอภิปรายโดยใช้อรรถาภิธานรุนแรง¹⁰ และในช่วงระยะเวลาอันได้แก่การเคลื่อนไหวในหมู่สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

⁸ เรื่องเดียวกัน.

⁹ หนังสือพิมพ์รายวันประชาชาติไทย, ฉบับวันเสาร์ที่ 6 เมษายน 2517, หน้า 1.

¹⁰ หนังสือพิมพ์รายวันไทยรัฐ, ฉบับวันพุธที่ 22 พฤษภาคม 2517, หน้า 1.

ในอันที่จะขอเปิดอภิปรายซักฟอกนโยบายของรัฐบาลและดงมติไม่ไว้วางใจรัฐมนตรีบางคน ในคณะรัฐบาลเท่าที่ขอมังคัมการประชุมจะเปิดโอกาสให้ไว้¹¹ เพราะการเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจรัฐบาลทั้งคณะหรือรัฐมนตรีเป็นรายบุคคล ธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร พุทธศักราช 2515 ไม่ได้ให้อำนาจไว้ ทั้งนี้ก็เพื่อที่จะแสดงให้เห็นว่า สถานิติบัญญัติแห่งชาติพยายามทำหน้าที่ปกป้องผลประโยชน์ของประชาชนในฐานะเป็นตัวแทนของกรรมนิติบัญญัติอย่างแท้จริงมิใช่เป็นสภาพนำมาให้กับรัฐบาลเหมือนสภาชุดอื่น ๆ

สถานิติบัญญัติแห่งชาติ ชุดที่ 2 ถือตนว่ามีศักดิ์ศรีและไม่เกรงกลัวรัฐบาลผิดกับสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ชุดที่ 1 ที่สามารถผ่านร่างพระราชบัญญัติ 3 ฉบับได้โดยใช้เวลาเพียง 3 นาที และบางครั้งก็ไม่มีเรื่องที่จะเขาระเบียบวาระการประชุม รัฐมนตรีในคณะรัฐบาลนายสัญญา ธรรมศักดิ์เคยชินกับระบบเก่า ๆ ที่ฝ่ายบริหารมีอิทธิพลเหนือฝ่ายนิติบัญญัติ จึงตื่นตระหนกกับกระทุ้งตามแบบเอาจริงเอาจัง การอภิปรายอย่างไม่เกรงใจตลอดจนการไม่รับหลักการร่างพระราชบัญญัติของรัฐบาลหลายฉบับของสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ชุดที่ 2 ความรู้สึกที่ไม่ได้รับความร่วมมือจากสภาจึงเกิดขึ้น เกิดปฏิกิริยาทางจิตวิทยาว่า สภาเป็น " ศัตรูของรัฐบาล " ทั้ง ๆ ที่สมาชิกมีความเข้าใจในหน้าที่ของตน บางคนแสดงความน้อยใจว่าถูกสภา " อบรมสั่งสอน " ทั้ง ๆ ที่การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและการโต้เถียงทางวิชาการ ขอเท็จจริง น่าจะเป็นสิ่งที่พึงควรรับฟังเพราะจะช่วยในการปฏิบัติหน้าที่ของฝ่ายบริหารให้ดียิ่งขึ้น

ร่างพระราชบัญญัติสมัชชาสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ชุดที่ 1

ช่วงระยะเวลาที่เศษที่สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ชุดที่ 1 ได้ปฏิบัติหน้าที่ในฐานะเป็นสถาบันนิติบัญญัติ คือ นับตั้งแต่ได้มีประกาศพระบรมราชโองการ โปรดเกล้า ฯ แต่งตั้ง เมื่อวันที่ 14 ธันวาคม 2515 คณะรัฐมนตรีและสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ชุดที่ 1

¹¹ หนังสือพิมพ์รายวันสยามรัฐ, ฉบับวันศุกร์ที่ 19 เมษายน 2517, หน้า 1.

ได้เสนอร่างพระราชบัญญัติรวมทั้งสิ้น 58 ฉบับ¹² ส่วนมากเป็นร่างพระราชบัญญัติที่เสนอ
 โดยฝ่ายบริหาร กล่าวคือ ในจำนวนร่างพระราชบัญญัติทั้ง 58 ฉบับนั้น เป็นร่างพระราช
 บัญญัติที่เสนอโดยคณะรัฐมนตรี 56 ฉบับ¹³ สมาชิกสภาธิบดีบัญญัติแห่งชาติ ชุดที่ 1 ได้
 เสนอร่างพระราชบัญญัติให้สภาพิจารณาเพียง 2 ฉบับ¹⁴ ร่างพระราชบัญญัติที่เสนอโดย
 คณะรัฐมนตรีทั้ง 56 ฉบับผ่านการพิจารณาของสภาธิบดีบัญญัติแห่งชาติเป็นกฎหมายทั้งสิ้น 46
 ฉบับ เป็นการอนุมัติพระราชกำหนด 2 ฉบับ ซึ่งสภาลงมติอนุมัติ 1 ฉบับและคณะรัฐมนตรี
 ขอดอน 1 ฉบับ คณะรัฐมนตรีขอดอนร่างพระราชบัญญัติก่อนการพิจารณาของสภาเพื่อรับ
 หลักการ 5 ฉบับ ตกไปเพราะยุบสภาธิบดีบัญญัติแห่งชาติ ชุดที่ 1 4 ฉบับ ตกไปเพราะ
 รัฐบาลลาออก 1 ฉบับ ไม่มีร่างพระราชบัญญัติที่สภาลงมติไม่รับหลักการแม้แต่ฉบับเดียว
 ส่วนร่างพระราชบัญญัติที่สมาชิกสภาธิบดีบัญญัติแห่งชาติเป็นผู้เสนอทั้ง 2 ฉบับนั้น ผ่านการ
 พิจารณาของสภาเป็นกฎหมาย 1 ฉบับ ตกไปเพราะยุบสภาธิบดีบัญญัติแห่งชาติ 1 ฉบับ
 ข้อสังเกตในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติของสมาชิกสภาธิบดีบัญญัติแห่งชาติ
 ชุดที่ 1 คือ สมาชิกไม่มีใครได้อภิปรายร่างพระราชบัญญัติที่คณะรัฐมนตรีเป็นผู้เสนอมากนัก
 การประชุมสภาทุกครั้งเป็นเพียงการประชุมเพื่อผ่านร่างพระราชบัญญัติของรัฐบาล เทา
 นั้น

¹²สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา, รายงานกิจการของสภาธิบดีบัญญัติแห่งชาติ ชุดที่ 1 พ.ศ. 2515, แผนกสถิติ, กองการประชุม.

¹³เรื่องเดียวกัน.

¹⁴เรื่องเดียวกัน.

ตารางที่ 24

จำนวนร่างพระราชบัญญัติที่เสนอต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

ชุดที่ 1

ผู้เสนอ	จำนวน ที่เสนอ	เป็นกฎ หมาย	ตกไป			ผู้เสนอ ขอถอน	หมายเหตุ
			ไม่รับ หลักการ	ยุบ สภา	รัฐสภา งดออก		
คณะรัฐมนตรี	56	46	-	4	1	5	
- ร่างพระราชบัญญัติธรรมดา	54	45	-	4	1	4	
- อนุมัติพระราชกำหนด	2	1	-	-	-	1	
สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ	2	1	-	1	-	-	
- นายเพทาย อมาตยกุล	1	1	-	-	-	-	
- นายมยุร วิเศษกุล	1	-	-	1	-	-	
รวม	58	47	-	5	1	5	

ที่มา: รายงานกิจการของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ชุดที่ 1 พ.ศ. 2515 แผนกนิติ กองการ
ประชุม สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา.

ร่างพระราชบัญญัติสมัยสามัญสภาสามัญแห่งชาติ ชุดที่ 2

สภาสามัญแห่งชาติ ชุดที่ 2 ได้รับพระราชบัญญัติของคณะรัฐมนตรีและสมาชิกสภาสามัญแห่งชาติไว้พิจารณาทั้งสิ้น 271 ฉบับ¹⁵ เป็นร่างพระราชบัญญัติที่คณะรัฐมนตรีเป็นผู้เสนอ 141 ฉบับ¹⁶ ได้รับการพิจารณาจากสภาสามัญแห่งชาติให้เป็นกฎหมายได้ 114 ฉบับ สภาไม่รับหลักการ 3 ฉบับ ตกไปเพราะไม่ผ่านการพิจารณาในวาระที่ 3 2 ฉบับ รัฐบาลลาออก 2 ฉบับ ตกไปเพราะสภาสิ้นสภาพเนื่องจากการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2517 เมื่อวันที่ 26 มกราคม 2518 16 ฉบับ และคณะรัฐมนตรีลาออก 4 ฉบับ ร่างพระราชบัญญัติที่สมาชิกเป็นผู้เสนอ มีจำนวน 130 ฉบับ¹⁷ ผ่านการพิจารณาของสภาสามัญแห่งชาติเป็นกฎหมาย 42 ฉบับ สภาไม่รับหลักการ 18 ฉบับ ตกไปเพราะไม่ผ่านการพิจารณาของสภาสามัญชาติวาระที่ 3 2 ฉบับ ประธานสภาสั่งระงับเพราะเป็นร่างพระราชบัญญัติที่เกี่ยวกับการเงิน 4 ฉบับ ตกไปเพราะสภาสิ้นสภาพเนื่องจากการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 48 ฉบับ ตกไปตามขบับังคับการประชุม ข้อ 42 เพราะผู้เสนอญัตติไม่อยู่ในที่ประชุมโดยไม่มีผู้ชี้แจงแทนในฐานะผู้รับมอบหมายโดยทำเป็นหนังสือต่อประธานสภา 4 ฉบับ สมาชิกผู้เสนอลาออก 11 ฉบับ และเป็นร่างพระราชบัญญัติที่ผ่านการพิจารณาของสภาสามัญแห่งชาติครบ 3 วาระแต่มีได้นำขึ้นทูลเกล้า ฯ เพื่อทรงลงพระปรมาภิไธย 1 ฉบับ

เพื่อให้การพิจารณาเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติของสภาสามัญแห่งชาติ ชุดที่ 2 มีความเข้มแข็งขึ้น จะขอแยกพิจารณาร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

¹⁵สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา, รายงานกิจการของสภาสามัญแห่งชาติ ชุดที่ 2 พ.ศ. 2516, แผนกยุติ, กองการประชุม .

¹⁶เรื่องเดียวกัน.

¹⁷เรื่องเดียวกัน.

ตอนที่ 1 ร่างพระราชบัญญัติที่เสนอให้สถานิติบัญญัติแห่งชาติทำหน้าที่ตามธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักรพุทธศักราช 2515 เริ่มตั้งแต่วันที่ประกาศพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งสถานิติบัญญัติแห่งชาติ ชุดที่ 2 เมื่อวันที่ 26 ธันวาคม 2516 จนกระทั่งถึงวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2517 เมื่อวันที่ 7 ตุลาคม 2517

ตอนที่ 2 ร่างพระราชบัญญัติที่เสนอให้สถานิติบัญญัติแห่งชาติ ทำหน้าที่รัฐสภาตามบทเฉพาะกาลของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2517 มาตรา 234 ซึ่งบัญญัติว่า "นับตั้งแต่วันที่ใช้รัฐธรรมนูญนี้จนถึงวันเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตาม มาตรา 233 ให้สถานิติบัญญัติแห่งชาติตามธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร พุทธศักราช 2515 ทำหน้าที่รัฐสภาตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ ... "

ตอนที่ 3 ร่างพระราชบัญญัติที่ตกไปเพราะสภาสิ้นสภาพเนื่องมาจากการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

ตอนที่ 1 ร่างพระราชบัญญัติสมัยสถานิติบัญญัติแห่งชาติ ชุดที่ 2 ทำหน้าที่ตามธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร พุทธศักราช 2515 ร่างพระราชบัญญัติที่เสนอให้สถานิติบัญญัติแห่งชาติ ชุดที่ 2 ในครั้งนี้มีจำนวนทั้งสิ้น 137 ฉบับ เป็นร่างพระราชบัญญัติที่เสนอโดยคณะรัฐมนตรี 81 ฉบับ สภาพิจารณาด่วนเป็นกฎหมาย 71 ฉบับ (พิจารณาอนุมัติพระราชกำหนด 8 ฉบับซึ่งสภาโคลงมติอนุมัติ 7 ฉบับ ไม่อนุมัติ 1 ฉบับ) สภาไม่รับหลักการ 2 ฉบับ ไม่ผ่านวาระที่ 3 2 ฉบับ ตกไปเพราะรัฐบาลลาออก 2 ฉบับและคณะรัฐมนตรีขอลดลง 4 ฉบับ สมาชิกเป็นผู้เสนอร่างพระราชบัญญัติ 56 ฉบับ ได้รับการพิจารณาจากสภาให้เป็นกฎหมาย 26 ฉบับ สภาไม่รับหลักการ 14 ฉบับ ไม่ผ่านวาระที่ 3 2 ฉบับ ตกไปเพราะผู้เสนอไม่อยู่ในที่ประชุมและไม่มีผู้ชี้แจงแทนในฐานะผู้รับมอบหมายตามข้อบังคับการประชุม ข้อ 42 2 ฉบับ ระงับเพราะเป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน 4 ฉบับ ผู้เสนอขอลดลง 7 ฉบับ และเป็นร่างพระราชบัญญัติที่ผ่านวาระที่ 3 แต่มีใต้นำขึ้นพูดเกล้าฯ เพื่อทรงลงพระปรมาภิไธย 1 ฉบับ คือ ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขภาวะเศรษฐกิจของประเทศในภาวะคับขัน ซึ่งเป็นร่างพระราชบัญญัติให้นายกรัฐมนตรีใช้อำนาจ

มาตรา 17 ตามธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร พุทธศักราช 2515 บัญญัติที่ 3 ผู้นำทางการเมือง (จนอม ประภาส ณรงค์) ในช่วงนี้ สมาชิกได้เสนอธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร แก้ไขเพิ่มเติม 2 ฉบับ คือ ร่างธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักรแก้ไขเพิ่มเติมของนายมารุต มุนาภา เกี่ยวกับเรื่องการจัดกระบวนของสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ โดยให้สมาชิกมีโอกาสในการซักถามเพิ่มเติมหลังจากที่รัฐมนตรีได้ตอบกระบวนแล้วได้อีก 3 ครั้งหากเห็นว่าคำตอบของรัฐมนตรียังไม่หมดประเด็น¹⁸ และร่างธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักรแก้ไขเพิ่มเติมของนายป๋วย อึ๊งภากรณ์ เกี่ยวกับการให้ประชาชนออกเสียงประชามติร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยหลังจากที่ผ่านสภาระที่ 3 แล้ว¹⁹ ซึ่งสภาพิจารณาไม่รับหลักการร่าง ธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักรแก้ไขเพิ่มเติมทั้ง 2 ฉบับ (ดูตารางที่ 25 ประกอบ)

ตอนที่ 2 ร่างพระราชบัญญัติสมัชชานิติบัญญัติแห่งชาติ ชุดที่ 2 ทำหน้าที่รัฐสภา
 ร่างพระราชบัญญัติเสนอให้สภาพิจารณาในช่วงนี้มีจำนวนทั้งสิ้น 70 ฉบับ เป็นร่างพระราชบัญญัติที่คณะรัฐมนตรีเป็นผู้เสนอ 44 ฉบับผ่านการพิจารณาของสภาที่มีฉบับบังคับใช้เป็นกฎหมาย 43 ฉบับ สภาไม่รับหลักการ 2 ฉบับคือร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับการยกเลิกวุฒิสภาโดยให้มีสภาผู้แทนราษฎรเพียงสภาเดียว²⁰ สมาชิกเป็นผู้เสนอ 26 ฉบับผ่านการพิจารณาของสภาเป็นกฎหมาย 16 ฉบับ เป็นร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักร

¹⁸สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา, รายงานการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ชุดที่ 2 ครั้งที่ 30, วันพฤหัสบดีที่ 9 พฤษภาคม 2517.

¹⁹สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา, รายงานการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ชุดที่ 2 ครั้งที่ 33, วันศุกร์ที่ 17 พฤษภาคม 2517.

²⁰สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา, รายงานการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ชุดที่ 2 ครั้งที่ ร. 19, วันพฤหัสบดีที่ 19 ธันวาคม 2517.

ตารางที่ 25

จำนวนร่างพระราชบัญญัติของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ชุดที่ 2
ทำหน้าที่ตามธรรมเนียมการปกครองราชอาณาจักร พุทธศักราช 2515

ผู้เสนอ	จำนวน ที่เสนอกฎหมาย	เป็น	ตกไป				ผู้เสนอ ขอถอน	ระงับ
			ไม่รับ หลักการวาระ 3	ไม่รับ	ผู้เสนอ ไม่อยู่	รัฐบาล ลาออก		
คณะรัฐมนตรี	81	71	2	2	-	2	4	-
- ร่างพระราชบัญญัติธรรมดา	73	64	1	2	-	2	4	-
- อนุมัติพระราชกำหนด	8	7	1	-	-	-	-	-
สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ	56	26	14	2	2	-	7	5*
- ร่างพระราชบัญญัติธรรมดา	54	26	12	2	2	-	7	5*
- ธรรมเนียมการปกครองราชอาณาจักรแก้ไขเพิ่มเติม	2	-	2	-	-	-	-	-
รวม	137	97	16	4	2	2	11	5*

* ผ่านวาระ 3 แต่ไม่ได้นำขึ้นทูลเกล้าฯ เพื่อทรงลงพระปรมาภิไธย 1 ฉบับ
ที่มา : รายงานกิจการของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ชุดที่ 2 พ.ศ. 2516 แผนกนิติ กองการ
ประชุม สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา .

จักรไทยแก้ไขเพิ่มเติม 1 ฉบับของนายสมพร เทพสิทธา²¹ ไม่รับหลักการ 4 ฉบับเป็น
ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแก้ไขเพิ่มเติม 1 ฉบับของนายอมร จันทรสมบูรณ์
เกี่ยวกับเรื่องการยกเลิกวุฒิสภา²² ผู้เสนอไม่อยู่ในที่ประชุมและไม่มีผู้ชี้แจงแทนในฐานะ
เป็นผู้รับมอบหมาย 2 ฉบับ และผู้เสนอขอถอน 4 ฉบับ เป็นร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่ม
เติม 1 ฉบับของนายสิงห์โต จางตระกูล²³

ตารางที่ 26

จำนวนร่างพระราชบัญญัติของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ชุดที่ 2

ทำหน้าที่รัฐสภา

ผู้เสนอ	จำนวน ที่เสนอกฎหมาย	เป็น	ตกไป				ผู้เสนอ ขอถอน	ระงับ
			ไม่รับ หลักการ	ไม่รับ วาระ 3	ผู้เสนอ ไม่อยู่	รัฐสภา ลาออก		
คณะรัฐมนตรี	44	43	1	-	-	-	-	-
- ร่างพระราชบัญญัติธรรมดา	43	43	-	-	-	-	-	-
- ร่างรัฐธรรมนูญแก้ไข เพิ่มเติม	1	-	1	-	-	-	-	-
สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ	26	16	4	-	2	-	4	-
- ร่างพระราชบัญญัติธรรมดา	23	15	3	-	2	-	3	-
- รัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติม	3	1	1	-	-	-	1	-
รวม	70	59	5	-	2	-	4	-

²¹ สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา, รายงานการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ชุดที่ 2 ครั้งที่ ร. 21, วันพฤหัสบดีที่ 26 ธันวาคม 2517.

²² สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา, รายงานการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ชุดที่ 2 ครั้งที่ ร. 19, วันพฤหัสบดีที่ 19 ธันวาคม 2517.

²³ สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา, รายงานการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ชุดที่ 2 ครั้งที่ ร. 21, วันพฤหัสบดีที่ 26 ธันวาคม 2517.

ตอนที่ 3 ร่างพระราชบัญญัติที่ตกไป เพราะสภาสิ้นสภาพ ร่างพระราชบัญญัติที่ตกไปเพราะสภาสิ้นสภาพเนื่องจากมีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร มีจำนวนทั้งสิ้น 64 ฉบับ เป็นร่างพระราชบัญญัติที่คณะรัฐมนตรีเป็นผู้เสนอ 16 ฉบับและเป็นร่างพระราชบัญญัติที่สมาชิกเป็นผู้เสนอ 48 ฉบับ ในจำนวนนี้เป็นร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2517 แก้ไขเพิ่มเติมรวมอยู่ด้วย 2 ฉบับ คือ ร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมของนายไพจิตร เอื้อทวีกุล ขอเพิ่มความในมาตรา 191 ทวิให้คณะรัฐมนตรีมีอำนาจพิเศษเพื่อแก้ไขวิกฤติการณ์ทางเศรษฐกิจ²⁴ และร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมของนายกระมล ทองธรรมชาติเกี่ยวกับเรื่องอายุของผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง 18 ปี และอายุของผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เป็น 23 ปี²⁵ (ดูตารางที่ 27 ประกอบ)

สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ชุดที่ 2 ผู้เสนอร่างพระราชบัญญัติ
จำแนกตามลักษณะอาชีพ

ร่างพระราชบัญญัติที่เสนอโดยสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ชุดที่ 2 ซึ่งมีจำนวนทั้งสิ้น 130 ฉบับ นั้น เป็นร่างพระราชบัญญัติที่เสนอโดยสมาชิก 55 คน²⁶ ซึ่งจำแนกตามลักษณะอาชีพได้ดังนี้ กลุ่มนักกฎหมาย หมายความเป็นกลุ่มอาชีพที่เสนอร่างพระราชบัญญัติมากที่สุด คือ 44 ฉบับ สมาชิกที่เป็นตัวแทนของกลุ่มอาชีพที่เสนอร่างพระราชบัญญัติมีจำนวน 8 คน นักการเมืองเป็นกลุ่มอาชีพอาชีพที่เสนอร่างพระราชบัญญัติมีจำนวนรองลงมาคือ 33 ฉบับ จากจำนวนสมาชิก 5 คน ครู อาจารย์เสนอร่างพระราชบัญญัติ 19 ฉบับโดยสมาชิกของกลุ่มอาชีพนี้ 12 คน ซึ่งเป็นกลุ่มอาชีพที่มีจำนวนสมาชิกเสนอร่างพระ

²⁴สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา, รายงานกิจการของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ชุดที่ 2 พ.ศ. 2516, แผนกยุติ, กองการประชุม.

²⁵เรื่องเดียวกัน.

²⁶เรื่องเดียวกัน.

ตารางที่ 27

จำนวนร่างพระราชบัญญัติของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ชุดที่ 2
ตกไปเพราะสภาพสิ้นสภาพ

ผู้เสนอ	จำนวน ที่เสนอ	เป็น กฎหมาย	ตกไป					ผู้เสนอ
			ไม่รับ หลักการ	ไม่รับ วาระ 3	ผู้เสนอ ไม่ยู่	รัฐบาล ลาออก	สภา สิ้นสภาพ ของตน	
คณะรัฐมนตรี	16	-	-	-	-	-	16	-
สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ	48	-	-	-	-	-	48	-
- ร่างพระราชบัญญัติธรรมดา	46	-	-	-	-	-	46	-
- ร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติม	2	-	-	-	-	-	2	-
รวม	64	-	-	-	-	-	64	-

ที่มา : รายงานกิจการของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ชุดที่ 2 พ.ศ. 2516 แผนกนิติคดี กอง
การประชุม สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา .

มากที่สุด ข้าราชการพลเรือนเสนอ 16 ฉบับโดยสมาชิก 9 คน นักธุรกิจเสนอพระราชบัญญัติ 13 ฉบับโดยสมาชิก 9 คน นักวิชาการเสนอ 6 ฉบับโดยสมาชิก 3 คน ผู้นำท้องถิ่นเสนอ 5 ฉบับโดยสมาชิก 2 คน กรรมการเสนอ 4 ฉบับโดยสมาชิก 1 คน แพทย์เสนอ 3 ฉบับโดยสมาชิก 3 คน นักหนังสือพิมพ์เสนอ 2 ฉบับโดยสมาชิก 2 คน และกำนันผู้ใหญ่บ้านเสนอพระราชบัญญัติ 1 ฉบับโดยสมาชิกของกลุ่มอาชีพนี้ 1 คน

ตารางที่ 28

ร่างพระราชบัญญัติที่เสนอโดยสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ชุดที่ 2
จำแนกตามลักษณะอาชีพ

กลุ่มอาชีพ	จำนวนร่างพระราชบัญญัติ	จำนวนสมาชิกสภาฯ
กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน	1	1
ทหาร	-	-
ข้าราชการพลเรือน	16	9
ครู อาจารย์	19	12
นักธุรกิจ	13	9
ผู้นำท้องถิ่น	5	2
เกษตรกร	-	-
ตำรวจ	-	-
ตุลาการ	-	-
นักกฎหมาย ทนายความ	44	8
แพทย์	3	3
นักหนังสือพิมพ์	2	2
นักเขียน ศิลปิน	-	-
นักวิชาการ	6	3
นักการเมือง	33	5
กรรมการ	4	1
รวม	146	55

หมายเหตุ . จำนวนร่างพระราชบัญญัติที่เกินจำนวน 130 ฉบับเพราะร่างพระราชบัญญัติ
บางฉบับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแห่งชาติเสนอรวมกัน.

ที่มา : รายงานกิจการของสภาผู้แทนราษฎรแห่งชาติ ชุดที่ 2 พ.ศ. 2516 แผนกสถิติ
กองการประชุม สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา.

จากการพิจารณาถึงจำนวนร่างพระราชบัญญัติและจำนวนสมาชิกที่เสนอร่างพระ
ราชบัญญัติตามลักษณะอาชีพจากตารางข้างบนนี้จะเห็นว่า มีกลุ่มอาชีพที่สนใจเสนอร่าง
พระราชบัญญัติเป็นจำนวนมากว่ากลุ่มอาชีพอื่น ๆ อยู่ 3 กลุ่มอาชีพ คือ นักกฎหมาย ทนาย
ความซึ่งเสนอร่างพระราชบัญญัติเป็นจำนวนมากที่สุดคือ 44 ฉบับ นักการเมืองเสนอร่าง
พระราชบัญญัติ 33 ฉบับ และกลุ่มครู อาจารย์เสนอร่างพระราชบัญญัติ 19 ฉบับ ทั้งนี้
ก็เนื่องมาจากนักกฎหมาย ทนายความเป็นผู้ที่มีความรู้ทางด้านกฎหมาย ขบวนการ
ความเหมาะสม วิธีการและงานด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายดีกว่ากลุ่มอาชีพอื่น ๆ
เพราะได้รับการศึกษาค้นคว้าโดยตรง คำนักการเมืองเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ทางการ
เมืองในฐานะที่ผ่านการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
รู้ถึงบทบาทและหน้าที่ในฐานะเป็นตัวแทนสถาบันผู้แทนราษฎรได้เป็นอย่างดี ข้อที่นำส่งเกอ
ก็คือกลุ่มครู อาจารย์ซึ่งแม้ว่าจำนวนร่างพระราชบัญญัติที่เสนอโดยสมาชิกของกลุ่มอาชีพนี้
จะมีจำนวนเพียง 19 ฉบับซึ่งมีจำนวนห่างจาก 2 กลุ่มแรกอยู่มากก็ตามแต่เมื่อหันมาพิจารณา
ถึงจำนวนสมาชิกที่เสนอร่างพระราชบัญญัติของกลุ่มอาชีพนี้จะเห็นว่ามีความมากที่สุดถึง
12 คน ซึ่งเมื่อเทียบกับจำนวนร่างพระราชบัญญัติที่เสนอโดยสมาชิกของกลุ่มอาชีพนี้ซึ่งมี
จำนวนทั้งสิ้น 19 ฉบับจะเห็นว่าสมาชิกแต่ละคนที่เสนอร่างพระราชบัญญัติจะเสนอกันเพียง
คนละ 1 - 2 ฉบับเท่านั้น ทั้งนี้ ก็เนื่องมาจากสมาชิกที่เป็นตัวแทนของกลุ่มอาชีพนี้มี
ลักษณะที่แตกต่างจากกลุ่มอาชีพอื่น ๆ กล่าวคือ บรรดาครู อาจารย์โดยเฉพาะอาจารย์
มหาวิทยาลัยแต่ละคนมีความรู้ความชำนาญและความสนใจเฉพาะด้านถึงแม้จะได้ออกมาเป็น
กลุ่มอาชีพเดียวกันก็มีใ้หมายความว่าทุกคนมีความรู้ความชำนาญเหมือนกันเหมือนกับลักษณะ
อาชีพอื่น ๆ ลักษณะความรู้ ความชำนาญและความสนใจที่แตกต่างกันนี้เองทำให้สมาชิก
ของกลุ่มอาชีพนี้ต่างก็เสนอร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับเรื่องที่ตนมีความสนใจ มีความรู้
และความชำนาญเท่านั้น จึงทำให้จำนวนสมาชิกที่เสนอร่างพระราชบัญญัติมีมากกว่ากลุ่ม

อาชีพอื่น ๆ นอกจากนี้ ในการอภิปรายเพื่อพิจารณาพระราชบัญญัติทั่ว ๆ ไปของสมาชิกสภาสามัญแห่งชาติสมาชิกช่วงกลุมอาชีพนี้จะทำหน้าที่อภิปรายโดยนำเอาหลักการทางวิชาการที่แต่ละคนมีความรู้ ความชำนาญมาชี้แจงให้สมาชิกได้ทราบเพื่อประกอบการตัดสินใจอยู่เสมอ

ในระยะเวลาไล่เลี่ยกันที่สภาสามัญแห่งชาติ ชุดที่ 1 และสภาสามัญแห่งชาติ ชุดที่ 2 ได้ปฏิบัติหน้าที่เป็นองค์กรนิติบัญญัติตามธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร พุทธศักราช 2515 เมื่อเราพิจารณาถึงจำนวนสมาชิก จำนวนร่างพระราชบัญญัติที่สมาชิกเสนอและลักษณะร่างพระราชบัญญัติตลอดจนการอภิปรายพิจารณาพระราชบัญญัติดังกล่าว จะเห็นได้อย่างชัดเจนว่าสภาสามัญแห่งชาติ ชุดที่ 2 ได้แสดงบทบาทและปฏิบัติหน้าที่ในฐานะเป็นตัวแทนอำนาจนิติบัญญัติได้ดีกว่าสภาสามัญแห่งชาติ ชุดที่ 1 สมาชิกสภาสามัญแห่งชาติ ชุดที่ 1 มีจำนวนเพียง 2 คนเท่านั้นที่เสนอร่างพระราชบัญญัติ ส่วนใหญ่สมาชิกจะทำหน้าที่เพียงผ่านร่างพระราชบัญญัติที่คณะรัฐมนตรีเป็นผู้เสนอ ในขณะที่สมาชิกสภาสามัญแห่งชาติ ชุดที่ 2 ที่ได้เสนอร่างพระราชบัญญัติมีจำนวนถึง 55 คน และร่างพระราชบัญญัติที่ได้เสนอให้สภาพิจารณามีจำนวนถึง 130 ฉบับ ในการพิจารณาพระราชบัญญัติทั้งที่เสนอโดยคณะรัฐมนตรีและเสนอโดยสมาชิก การพิจารณาอนุมัติพระราชกำหนด สมาชิกได้อภิปรายอย่างกว้างขวาง ช่วงระยะเวลาที่สภาสามัญแห่งชาติ ชุดที่ 2 ได้ทำหน้าที่เป็นสถาบันนิติบัญญัติได้พิจารณาไม่รับหลักการร่างพระราชบัญญัติที่คณะรัฐมนตรีเป็นผู้เสนอ 3 ฉบับและไม่ผ่านร่างพระราชบัญญัติของคณะรัฐมนตรีวาระที่ 3 อีก 2 ฉบับ สมาชิกสภาสามัญแห่งชาติ ชุดที่ 2 ได้เสนอร่างพระราชบัญญัติยกเลิกประกาศคณะปฏิวัติและร่างพระราชบัญญัติแก้ไขคำสั่งของคณะปฏิวัติเป็นจำนวนหลายฉบับ ทั้งนี้ ก็เพื่อต้องการให้ถูกต้องตามกาดะเทศะสอดคล้องกับการปกครองระบอบประชาธิปไตย เช่น ร่างพระราชบัญญัตินิรโทษกรรมแก่ผู้ถูกลงโทษโดยคำสั่งหัวหน้าคณะปฏิวัติ ที่ 36/2515²⁷ เกี่ยวกับกรณีการสั่ง

²⁷สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา, รายงานการประชุมสภาสามัญแห่งชาติ ชุดที่ 2 ครั้งที่ 4, วันศุกร์ที่ 18 มกราคม 2517.

ลงโทษจำคุก 3 อดิศุมาชิกสภาผู้แทนราษฎร คือ นายอุทัย พิมพ์ใจชน นายบุญเกิด ธี
 รัญคำ และนายอนันต์ ภักดีประไพ ร่างพระราชบัญญัติยกเลิกประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับ
 ที่ 13²⁸ เกี่ยวกับการห้ามอุทธรณ์ฎีกาสำหรับคดีที่อยู่ในอำนาจศาลทหาร ร่างพระราช
 บัญญัติยกเลิกประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 324²⁹ เกี่ยวกับคณะกรรมการตรวจและติดตาม
 ผลการปฏิบัติราชการ (ก.ค.ป.) และร่างพระราชบัญญัติยกเลิกประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับ
 ที่ 4³⁰ เกี่ยวกับการห้ามมิให้ว่าสมประชุมกันในทางการเมือง ณ ที่ใดมีจำนวนตั้งแต่ 5
 คนขึ้นไป เป็นต้น นอกจากนี้ความพยายามของสมาชิกในการที่จะให้มีการแก้ไขธรรมนูญ
 การปกครองราชอาณาจักร พุทธศักราช 2515 เกี่ยวกับการให้สมาชิกได้ชักถามเพิ่ม
 เต็มได้อีก 3 ครั้งหลังจากที่รัฐมนตรีได้ตอบกระทู้ถามของสมาชิกแล้วแต่ยังไม่หมดประเด็น
 ของนายมารุต บุณนาค³¹ และการให้ประชาชนออกเสียงประชามติร่างรัฐธรรมนูญแห่ง
 ราชอาณาจักรไทย ของนายปวย อึ้งภาภา³² และการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญแห่ง
 ราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2517 เกี่ยวกับการยกเลิกวุฒิสภาของนายอมร จันทร

²⁸สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา, รายงานการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ชุด
ที่ 2 ครั้งที่ 10, วันศุกร์ที่ 1 มีนาคม 2517.

²⁹สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา, รายงานการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ชุด
ที่ 2 ครั้งที่ 57, วันเสาร์ที่ 24 สิงหาคม 2517.

³⁰สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา, รายงานการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ชุด
ที่ 2 ครั้งที่ 5, วันศุกร์ที่ 25 มกราคม 2517.

³¹สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา, รายงานการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ชุด
ที่ 2 ครั้งที่ 30, วันพฤหัสบดีที่ 9 พฤษภาคม 2517.

³²สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา, รายงานการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ชุด
ที่ 2 ครั้งที่ 33, วันศุกร์ที่ 17 พฤษภาคม 2517.

สมบูรณ์³³ การให้อำนาจพิเศษแก่คณะรัฐมนตรีในการแก้ไขวิกฤติการณ์ทางเศรษฐกิจของ นายโพธิ์จร เอื้อทวีกุล³⁴ และการแก้ไขเรื่องอายุของผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งฯ เป็น 18 ปีบริบูรณ์ และอายุของผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เป็น 23 ปี ของนายกระมล ทองธรรมชาติ³⁵ แสดงให้เห็นถึงลักษณะของการพัฒนาของสถาบันนิติบัญญัติที่สมาชิกได้คำนึงถึงหลักการของประชาธิปไตยและสนใจเสียงเรียกร้องของประชาชน ในฐานะที่ตนเป็นตัวแทน

โดยสรุปแล้วสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ชุดที่ 2 สนใจบทบาทในการเสนอร่างพระราชบัญญัติ และการพิจารณาพระราชบัญญัติเสมือนเป็นตัวแทนขององค์กรนิติบัญญัติ ซึ่งไม่เคยปรากฏมาก่อนในสภานิติบัญญัติชุดก่อน ๆ เท่าที่เคยมีมา กล่าวคือ

1. จำนวนร่างพระราชบัญญัติและจำนวนสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ชุดที่ 2 ที่เสนอร่างพระราชบัญญัติมีเป็นจำนวนมาก
2. ลักษณะของร่างพระราชบัญญัติที่เสนอโดยสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ชุดที่ 2 มีลักษณะของการปฏิรูปมากขึ้น
3. ร่างพระราชบัญญัติส่วนใหญ่มีลักษณะที่เหมาะสมกับสภาพการณ์ทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม
4. ร่างพระราชบัญญัติส่วนใหญ่เป็นร่างพระราชบัญญัติที่สำคัญ แก้ไขปัญหาต่าง ๆ ของประเทศ คำนึงถึงสภาพความเป็นจริงทางสังคม เช่น ร่างพระราชบัญญัติปฏิรูปที่ดิน

³³ สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา, รายงานการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ชุดที่ 2 ครั้งที่ ร. 19, วันพฤหัสบดีที่ 19 ธันวาคม 2517.

³⁴ สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา, รายงานกิจการของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ชุดที่ 2 พ.ศ. 2516, กองการประชุม.

³⁵ เรื่องเดียวกัน.

เพื่อการ เกรมตร เป็นตน

5. ร่างพระราชบัญญัติซึ่งผ่านการพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติให้มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย และร่างพระราชบัญญัติที่ตกไปเพราะสภาไม่รับหลักการ หรือตกไปเพราะสภานัดสภาเนื่องจากมีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรนั้น เป็นกฎหมายที่มีผลกติกาสังคม เช่น ร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองลูกหนี้เกี่ยวกับการปรามปรามนายทุนเงินกู้ซึ่งเรียกเก็บดอกเบี้ยในอัตราสูงกว่าที่กฎหมายกำหนดไว้ ของนายอมร จันทรมบูรณ นายจรรยา สุภาพ และนายไพจิตร เอื้อทวีกุล ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา เกี่ยวกับการเพิ่มโทษผู้กระทำความผิดฐานหมิ่นประมาท ทั้งนี้ เพื่อเป็นการป้องกันการละเมิดสิทธิ เสรีภาพส่วนบุคคล ของนายจรรยา สุภาพ เป็นตน

กระทูถาม*

การพิจารณาถึงบทบาทของสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ชุดที่ 1 และสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ชุดที่ 2 ในการควบคุมฝ่ายบริหารโดยการตั้งกระทูถาม จะขอแยกกระทูถามออกเป็น 4 ประเภท ทั้งนี้ เพื่อความสะดวกในการพิจารณาแยกเปรียบเทียบประเภทกระทูถามของสมาชิก และเพื่อความสะดวกในการพิจารณาแยกกลุ่มอาชีพของสมาชิกที่ตั้งกระทูถามด้วย ดังนี้

1. กระทูถามที่เกี่ยวข้องกับเรื่องเศรษฐกิจของประเทศ เป็นลักษณะกระทูถามที่สำคัญที่สุดส่วนใหญ่เป็นกระทูถามที่เกี่ยวข้องกับเรื่องการประกอบอาชีพของราษฎร การ

* ทรายละเอียดเกี่ยวกับลักษณะกระทูถาม การเสนอกระทูถาม การตอบกระทูถาม ของรัฐบาล และผลของกระทูถาม ใน; ประเดริฐ โยธิตัทภ, การควบคุมรัฐบาลโดยวิธีการตั้งกระทูถามในรัฐสภาไทย, วิทยานิพนธ์ชั้นปริญญาโท คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณมหาวิทยาลัย, 2513, หน้า 67 - 111.

การระหว่างประเทศ ฐานะทางเศรษฐกิจของประเทศและการคมนาคมภายในประเทศ
 กระทบตามประเภทนี้ส่วนใหญ่มุ่งที่จะทราบผลการปฏิบัติของรัฐบาลในปัญหาที่เกิดขึ้นเฉพาะ
 หน้า การแก้ไขมีอยู่ในระยะสั้นและระยะยาว โดยเฉพาะเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการประกอบ
 อาชีพของราษฎรซึ่งจะสังเกตได้จากจำนวนของกระทู้ถามประเภทนี้มากกว่ากระทู้ถามใน
 เรื่องอื่น ๆ ในประเภทเดียวกัน ทั้งนี้ เพราะเหตุว่าประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศประ
 กอบอาชีพทางกานเกษตรกรรม กระท่วงที่เกี่ยวข้องกับกระทู้ถามประเภทนี้ ได้แก่ กระท
 ่วงมหาดไทย กระท่วงเกษตรและสหกรณ์ กระท่วงพาณิชย์ กระท่วงคมนาคม

2. กระทู้ถามที่เกี่ยวกับเรื่องทางกาน สังคม การศึกษา และสาธารณสุข
 ส่วนใหญ่เน้นหนักในทางของกรให้รัฐบาลจัดการทางกานสวัสดิการสังคม (Social
 Welfare) โดยยกเอาข้อเท็จจริงที่ประชาชนกำลังประสบมาอ้างและถามถึงนโยบาย
 และความมุ่งหมายรวมตลอดจนถึงวิธีการแก้ไขความเดือดร้อนของประชาชน อย่างไรก็ตาม
 ก็ตามลักษณะของกระทู้ถามในประเภทนี้มุ่งหวังแต่เพียงให้รัฐบาลจัดบริการให้แก่ประชาชน
 ตามหน้าที่ของรัฐบาลเท่านั้นมิได้ก้าวเลยไปถึงขนาดที่จะให้รัฐบาลมีฐานะเป็นรัฐบาลตาม
 แบบรัฐสวัสดิการ (Welfare State) แต่ประการใด กระทู้ถามประเภทนี้มีความ
 สำคัญรองลงมาจากกระทู้ถามประเภทแรกเพราะเหตุที่มีผลเกี่ยวข้องกับประชาชนรองลงมา
 จากการทำมาหากินของประชาชนโดยทั่วไปนั่นเอง ขอบเขตของกระทู้ถามประเภทนี้
 กว้างขวางมากครอบคลุมไปถึงการให้ความสงเคราะห์แก่ประชาชน การศึกษาของประ
 ชาชน การป้องกันและควบคุมโรคติดต่อรวมถึงการคุ้มครองสวัสดิภาพของประชาชนด้วย
 กระท่วงที่เกี่ยวข้องกับกระทู้ถามประเภทนี้ ได้แก่ กระท่วงสาธารณสุข กระท่วงศึกษา
 ราชการ กระท่วงมหาดไทย

3. กระทู้ถามเกี่ยวกับการบริหารงานของรัฐบาลที่เกี่ยวข้องกับระบบราชการ
และอื่น ๆ กระทู้ถามประเภทนี้มุ่งที่จะสอบถามข้อเท็จจริงและแนวทางในการปฏิบัติเกี่ยว
 กับการควบคุมดูแลการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ฝ่ายบริหาร ลักษณะกระทู้ถามประเภทนี้
 โดยทั่วไปยกเอาข้อเท็จจริงขึ้นมาอ้างถึงความบกพร่องหรือล้มเหลวของการปฏิบัติ
 ราชการของบรรดาข้าราชการทั่ว ๆ ไป โดยเฉพาะข้าราชการที่ปฏิบัติงานใกล้ชิดกับ
 ผลกระทบกระเทือนต่อความเป็นอยู่ของประชาชนจะได้รับความเอาใจใส่เป็นพิเศษจาก

สมาชิกสภาเทศบาลนคร ๖ ราษฎรประเวทน์ครอบคลุมไปถึงสวัสดิการของข้าราชการ สอน
ตามและชี้แจงถึงขอบครองในระเบียบการปฏิบัติราชการซึ่งหมายความว่าไปถึงการทุจริตต่อ
หน้าที่ของข้าราชการและการปฏิบัติงานที่หย่อนประสิทธิภาพของข้าราชการ รวมทั้งเรื่อง
ทำที่ของข้าราชการและการให้การปฏิบัติต่อประชาชนและการควบคุมดูแลการปฏิบัติงานของ
ข้าราชการโดยรัฐบาลว่าความบกพร่องหรือเป็นสาเหตุที่ทำให้ประชาชนไม่ได้รับความสะ
ดวกมากน้อยแค่ไหนเพียงไร ราษฎรประเวทน์เกี่ยวกับทุกกระทรวงโดยเฉพาะสำ
นักนายกรัฐมนตรี

4. ราษฎรประเวทน์เกี่ยวกับเรื่องทางด้านการมั่นคงปลอดภัยของประเทศ ราษฎร
ตามประเวทน์รวมไปถึงเรื่องการป้องกันประเทศซึ่งเกี่ยวเนื่องกับกัญการทหาร การดำเนิน
นโยบายทางประเทศและความสัมพันธ์กับนานาประเทศและรวมไปถึงลัทธิการเมืองที่เป็น
ภัยต่อประเทศ ส่วนใหญ่ของราษฎรประเวทน์อยู่ที่กระทรวงการที่จะทราบนโยบายของ
รัฐบาลเกี่ยวกับเรื่องนั้น ๆ ส่วนใหญ่เป็นเรื่องเกี่ยวกับความปลอดภัยของประเทศทั้งภายใน
และภายนอก ซึ่งบางครั้งเป็นความลับ ลักษณะราษฎรประเวทน์และคำตอบราษฎรประเวทน์จึงไม่อาจ
อ้างข้อเท็จจริงที่แจ่มชัดมาแถลงในที่ประชุมได้ กระทรวงที่เกี่ยวข้องกับราษฎรประเวทน์
นี้ ได้แก่ กระทรวงกลาโหม กระทรวงการต่างประเทศ

ราษฎรประเวทน์ของสมาชิกสภาเทศบาลนครแห่งชาติ ชุดที่ 1

สมาชิกสภาเทศบาลนครแห่งชาติ ชุดที่ 1 ที่ตั้งราษฎรประเวทน์ฝ่ายบริหารมีจำนวนทั้งสิ้น
8 คน ³⁶ เป็นราษฎรประเวทน์ทั้งสิ้น 40 ราษฎร ³⁷ เป็นราษฎรประเวทน์ควาน 14 ราษฎร และราษฎร
ตามธรรมเนียม 26 ราษฎร คณะรัฐมนตรีได้ตอบราษฎรประเวทน์ของสมาชิกทั้งสิ้น 36 ราษฎร ประ
ธานสภาตั้งระงับ 3 ราษฎร และรัฐมนตรีไม่ตอบตามสิทธิที่กำหนดในธรรมนูญการปกครอง
ราชอาณาจักร พุทธศักราช 2515 1 ราษฎร

³⁶ สำนักงานเลขาธิการสภา, รวมสำเนาราษฎรประเวทน์ของสมาชิกสภาเทศบาลนคร
แห่งชาติ ชุดที่ 1 , แผนราษฎรประเวทน์, กองการประชุม .

³⁷ เรื่องเดียวกัน.

ตารางที่ 29

จำนวนกระทุตามของสมาชิกรัฐสภาที่มีบัญชีเลือกตั้งชาติ ชุดที่ 1

ประเภทกระทุตาม	จำนวน กระทุ	การปฏิบัติ					ผู้เสนอ ถอน
		ตอบ	ไม่ตอบ	ประธา น ะ รับ	รับ ร ัฐ บาล ลาออก	รับ เลือ กตั้ง	
กระทุตามธรรมดา	26	22	1	3	-	-	-
กระทุตามควน	14	14	-	-	-	-	-
กระทุตามให้ตอบในราชกิจจานุเบกษา	-	-	-	-	-	-	-
รวม	40	36	1	3	-	-	-

ที่มา : รวมสำเนากระทุตามของสมาชิกรัฐสภาที่มีบัญชีเลือกตั้งชาติ ชุดที่ 1 แผนกกระทุตามกองการ
ประชุม สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา .

เพื่อให้การพิจารณากระทุตามของสมาชิกรัฐสภาที่มีบัญชีเลือกตั้งชาติ ชุดที่ 1 มีความละเอียดมากขึ้นจึงขอแยกบทบาทของสมาชิกในการควบคุมรัฐบาลโดยการตั้งกระทุตามเป็น 2
ช่วง ดังนี้

ช่วงแรก เป็นช่วงที่สมาชิกตั้งกระทุตามรัฐบาลซึ่งจอมพลถนอม กิตติขจรเป็นนายกรัฐมนตรี คือ นับตั้งแต่ได้มีการประกาศใช้ธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร พุทธศักราช 2515 และได้มีการประกาศแต่งตั้งสมาชิกรัฐสภาที่มีบัญชีเลือกตั้งชาติ ชุดที่ 1 ขึ้น จนกระทั่งถึงวันที่จอมพลถนอม กิตติขจรลาออกจากตำแหน่งหัวหน้ารัฐบาลอันเนื่องมาจากเหตุการณ์เมื่อเดือนตุลาคม 2516

ช่วงที่ 2 เป็นช่วงที่สมาชิกตั้งกระทุตามรัฐบาลซึ่งนายสัญญา ธรรมศักดิ์เป็นนายก

รัฐมนตรี คือ นับตั้งแต่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงประกาศแต่งตั้งนายสัญญา ธรรมศักดิ์ เป็นนายกรัฐมนตรีแทนจอมพลถนอม กิตติขจร จนกระทั่งมีประกาศพระราชกฤษฎีกาขุมนิสานิติบัญญัติแห่งชาติ ชุดที่ 1 เมื่อวันที่ 16 ธันวาคม 2516

ช่วงแรก สมัยจอมพลถนอม กิตติขจรเป็นนายกรัฐมนตรี สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ชุดที่ 1 ได้ตั้งกระทู้ถามฝ่ายบริหารทั้งสิ้น 28 กระทู้ เป็นกระทู้ถามด่วน 12 กระทู้และกระทู้ถามธรรมดา 16 กระทู้ รัฐมนตรีได้ตอบกระทู้ถามของสมาชิก 26 กระทู้ รัฐมนตรีไม่ตอบ 1 กระทู้ ประธานสภาสั่งระงับ 1 กระทู้

ตารางที่ 30

จำนวนกระทู้ถามของสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ชุดที่ 1
สมัยรัฐบาลจอมพลถนอม กิตติขจรเป็นนายกรัฐมนตรี

ประเภทกระทู้ถาม	จำนวน กระทู้	การปฏิบัติ					
		ตอบ	ไม่ตอบ	ประธาน ระงับ	ระงับ รัฐบาล ลาออก	ระงับ เลือกตั้ง	ผู้เสนอ ขอถอน
กระทู้ถามธรรมดา	16	14	1	1	-	-	-
กระทู้ถามด่วน	12	12	-	-	-	-	-
กระทู้ถามโต้ตอบในราช กิจจานุเบกษา	-	-	-	-	-	-	-
รวม	28	26	1	1	-	-	-

ที่มา : รวมสำเนากระทู้ถามของสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ชุดที่ 1 แผนกกระทู้ถาม
กองการประชุม สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา.

ครั้งที่ 2 สมัยรัฐบาลนายสัญญา ธรรมศักดิ์เป็นนายกรัฐมนตรี สมาชิกสภาิติบัญญัติแห่งชาติ ชุดที่ 1 ทั้งกระหู่ตามฝ่ายบริหารทั้งสิ้น 12 กระหู่ เป็นกระหู่ตามควน 2 กระหู่ กระหู่ตามขรรคมคว 10 กระหู่ ฝ่ายบริหารตอบกระหู่ตามของสมาชิก 10 กระหู่ ประชานสภาตั้งระงับ 2 กระหู่

ตารางที่ 31

จำนวนกระหู่ตามของสมาชิกสภาิติบัญญัติแห่งชาติ ชุดที่ 1 สมัยนายสัญญา ธรรมศักดิ์ เป็นนายกรัฐมนตรี

ประเภทกระหู่ตาม	จำนวนกระหู่	การปฏิบัติ					
		ตอบ	ไม่ตอบ	ประธาน ระงับ	ระงับ รัฐบาล ลาออก	ระงับ เลือกตั้ง	ผู้เสนอ ขอถอน
กระหู่ตามขรรคมคว	10	8	-	2	-	-	-
กระหู่ตามควน	2	2	-	-	-	-	-
กระหู่ตามให้ตอบในราชกิจจานุเบกษา	-	-	-	-	-	-	-
รวม	12	10	-	2	-	-	-

ที่มา : รวมสำเนากระหู่ตามของสมาชิกสภาิติบัญญัติแห่งชาติ ชุดที่ 1 แผนกกระหู่ตามกองการประชุม ด้านกิจการรัฐสภา .

กระหู่ตามของสมาชิกสภาิติบัญญัติแห่งชาติ ชุดที่ 1 จำแนกตามลักษณะกระหู่ตาม

กระหู่ตามของสมาชิกสภาิติบัญญัติแห่งชาติ ชุดที่ 1 จำนวน 40 กระหู่ตามเป็นกระหู่ตามประเภทที่ 1 ซึ่งเกี่ยวกับเรื่องเศรษฐกิจของประเทศ 23 กระหู่ กระหู่ตามประเภทที่ 2 ซึ่งเกี่ยวกับเรื่องทางสังคม การศึกษา และสาธารณสุข 9 กระหู่ กระหู่ตามประเภทที่ 3 ซึ่งเกี่ยวกับการบริหารงานของรัฐบาลและระบบราชการ 6 กระหู่ และกระหู่ตามประเภท

ที่ 4 เกี่ยวกับความมั่นคงของประเทศ 2 กระฐู

ร่างแรกสมัยจอมพลถนอม กิตติขจรเป็นนายกรัฐมนตรีซึ่งสมาชิกได้ตั้งกระฐูตาม
 ฝ่ายบริหาร 28 กระฐูนั้น เป็นกระฐูตามประเภทที่ 1 18 กระฐู ประเภทที่ 2 4 กระ
 ฐู ประเภทที่ 3 4 กระฐู และเป็นกระฐูตามประเภทที่ 4 2 กระฐู ในช่วงที่ 2 สมัย
 นายสัญญา ธรรมศักดิ์เป็นนายกรัฐมนตรีซึ่งสมาชิกตั้งกระฐูตามฝ่ายบริหาร 12 กระฐู เป็นกระ
 ฐูตามประเภทที่ 1 5 กระฐู กระฐูตามประเภทที่ 2 5 กระฐู และกระฐูตามประเภทที่ 3
 2 กระฐู ส่วนกระฐูตามประเภทที่ 4 ซึ่งเกี่ยวกับความมั่นคงของประเทศไม่มีสมาชิกตั้งกระ
 ฐูตามฝ่ายบริหาร

ตารางที่ 32

รายชื่อสมาชิกสภาิติบัญญัติแห่งชาติ ชุดที่ 1 ที่ตั้งกระฐูตามรัฐบาล

จำแนกตามลักษณะกระฐู

สมาชิกสภาิติบัญญัติ	รัฐบาลจอมพลถนอม กิตติขจร				รัฐบาลนายสัญญา ธรรมศักดิ์			
	ประเภทที่ 1	ประเภทที่ 2	ประเภทที่ 3	ประเภทที่ 4	ประเภทที่ 1	ประเภทที่ 2	ประเภทที่ 3	ประเภทที่ 4
นายสุวิชัย พิณฑเศรษฐ์	2	2	2	2	3	3	2	-
นายบุญชู โรจนเสถียร	5	-	-	-	1	-	-	-
นายบุญชนะ อิศตากร	8	-	-	-	-	-	-	-
นายไพจิตร เอื้อทวีกุล	1	-	2	-	-	-	-	-
นายदानนท สายสว่าง	1	-	-	-	-	-	-	-
นายมารุต มุนาภา	1	2	-	-	-	-	-	-
นายมยุร วิเศกกุล	-	-	-	-	1	1	-	-
นายนาท คัททิวรพี	-	-	-	-	-	1	-	-
รวม	18	4	4	2	5	5	2	-

ที่มา : รวมสำเนากระฐูตามของสมาชิกสภาิติบัญญัติแห่งชาติ ชุดที่ 1 แผนกกระฐูตาม กอง
 การประชุม สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา .

สมาชิกสภาเทศบาลนครเชียงใหม่ ชุดที่ 1 ที่ตั้งกระทุ่มตามฝ่ายบริหาร จำแนกตามลักษณะกระทุ่ม

จำนวนกระทุ่มตามของสมาชิกสภาเทศบาลนครเชียงใหม่ ชุดที่ 1 ทั้งสิ้น 40 กระทุ่ม เป็น
กระทุ่มตามของสมาชิก 8 คนซึ่งแยกตามลักษณะอาชีพของสมาชิกที่ตั้งกระทุ่มตามได้ดังนี้ ขา
ราชการพลเรือน 1 คนตั้งกระทุ่มตาม 2 กระทุ่ม ครู อาจารย์ 2 คนตั้งกระทุ่มตาม 12 กระ
ทุ่ม นักกฎหมาย หนายควม 3 คนตั้งกระทุ่มตาม 20 กระทุ่ม แพทย์ 1 คนตั้งกระทุ่มตาม 1
กระทุ่ม และนักธนาคาร 1 คนตั้งกระทุ่มตาม 5 กระทุ่ม

ตารางที่ 33

จำนวนสมาชิกสภาเทศบาลนครเชียงใหม่ ชุดที่ 1 ที่ตั้งกระทุ่มตามฝ่ายบริหาร
จำแนกตามลักษณะอาชีพ

กลุ่มอาชีพ	จำนวนกระทุ่มตาม	จำนวนสมาชิกสภาเทศบาลนครเชียงใหม่
ข้าราชการพลเรือน	2	1
ครู อาจารย์	12	2
นักกฎหมาย หนายควม	20	3
แพทย์	1	1
นักธนาคาร	5	1
รวม	40	8

ที่มา : รวมสำเนากระทุ่มตามของสมาชิกสภาเทศบาลนครเชียงใหม่ ชุดที่ 1 แผนกกระทุ่มตาม
กอง การประชุม สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา .

กระทรวงที่สมาชิกสภาธิบดีบัญญัติแห่งชาติ ชุดที่ 1

ตั้งกระทูตาม

ในจำนวนกระทูตามที่สมาชิกสภาธิบดีบัญญัติแห่งชาติ ชุดที่ 1 ที่ตั้งกระทูตามฝ่ายบริหารทั้งสิ้น 40 กระทูนั้น เป็นกระทูที่สมาชิกตั้งตามกระทรวงต่าง ๆ ดังนี้ สำนักนายกรัฐมนตรี 12 กระทู กระทรวงกลาโหม 1 กระทู กระทรวงมหาดไทย 3 กระทู กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ 1 กระทู กระทรวงคมนาคม 4 กระทู กระทรวงศึกษาธิการ 3 กระทู กระทรวงพาณิชย์ 4 กระทู กระทรวงการคลัง 7 กระทู กระทรวงอุตสาหกรรม 4 กระทู และทบวงมหาวิทยาลัยของรัฐ 1 กระทู

ในขวงแรกสมัยรัฐบาลจอมพลถนอม กิตติขจร เป็นนายกรัฐมนตรี ซึ่งมีสมาชิกใดตั้งกระทูตามฝ่ายบริหารทั้งสิ้น 28 กระทู เป็นกระทูตามที่สมาชิกตั้งตามกระทรวงต่าง ๆ ดังนี้ สำนักนายกรัฐมนตรี 4 กระทู กระทรวงกลาโหม 1 กระทู กระทรวงมหาดไทย 2 กระทู กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ 1 กระทู กระทรวงคมนาคม 4 กระทู กระทรวงศึกษาธิการ 2 กระทู กระทรวงพาณิชย์ 4 กระทู กระทรวงการคลัง 6 กระทู กระทรวงอุตสาหกรรม 3 กระทู และทบวงมหาวิทยาลัยของรัฐ 1 กระทู สำหรับกระทูตามในขวงที่สองสมัยนายสัญญา ธรรมศักดิ์เป็นนายกรัฐมนตรี ซึ่งมีจำนวนกระทูตามทั้งสิ้น 12 กระทู นั้น เป็นกระทูตามที่สมาชิกตามกระทรวงต่าง ๆ ดังนี้ สำนักนายกรัฐมนตรี 8 กระทู กระทรวงมหาดไทย 1 กระทู กระทรวงศึกษาธิการ 1 กระทู กระทรวงการคลัง 1 กระทู และกระทรวงอุตสาหกรรม 1 กระทู

ตารางที่ 34

จำนวนกระทุตามของสมาชิกสภาผู้บัญญัติแห่งชาติ ชุดที่ 1
ตั้งตามกระทรวงต่าง ๆ

กระทรวง	จำนวนกระทุตามของสมาชิกสภาผู้บัญญัติแห่งชาติ สมัยจอมพลถนอม กิตติขจร เป็นนายกรัฐมนตรี	จำนวนกระทุตามของสมาชิกสภาผู้บัญญัติแห่งชาติ สมัยนายสัญญา ธรรมศักดิ์ เป็นนายกรัฐมนตรี	รวม
สำนักนายกรัฐมนตรี	4	8	12
กลาโหม	1	-	1
มหาดไทย	2	1	3
เกษตรและปศุสัตว์	1	-	1
คมนาคม	4	-	4
ศึกษาธิการ	2	1	3
พาณิชย์	4	-	4
สาธารณสุข	-	-	-
การต่างประเทศ	-	-	-
การคลัง	6	1	7
อุตสาหกรรม	3	1	4
ยุติธรรม	-	-	-
ทบวงมหาวิทยาลัยของรัฐ	1	-	1
รวม	28	12	40

ที่มา : รวมสำเนากระทุตามของสมาชิกสภาผู้บัญญัติแห่งชาติ ชุดที่ 1 แผนกกระทุตาม
สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา.

กระทู้ถามของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแห่งชาติ ชุดที่ 2

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแห่งชาติ ชุดที่ 2 ตั้งกระทู้ถามฝ่ายบริหารมีจำนวน 67 คน³⁸ เป็นจำนวนกระทู้ถามทั้งสิ้น 301 กระทู้³⁹ ซึ่งเป็นกระทู้ถามควน 158 กระทู้ กระทู้ถามธรรมดา 128 กระทู้ และกระทู้ถามที่สมาชิกมีความประสงค์ให้รัฐมนตรีตอบในราชกิจจานุเบกษา 15 กระทู้ รัฐมนตรีแจกกระทูวงที่ถูกสมาชิกตั้งกระทู้ถามใดตอบทั้งสิ้น 193 กระทู้ ผู้ตั้งกระทู้ขอถอน 18 กระทู้ ประธานสภาสั่งระงับ 22 กระทู้ ระงับเพราะรัฐบาลนายสัญญา ธรรมศักดิ์ลาออกเมื่อวันที่ 22 พฤษภาคม 2517 36 กระทู้ และระงับเพราะมีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2517 มาตรา 233 เมื่อวันที่ 26 มกราคม 2518 32 กระทู้

เพื่อให้การพิจารณาถึงบทบาทของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแห่งชาติ ชุดที่ 2 ในการตั้งกระทู้ถามเป็นไปอย่างละเอียดกว้างขวาง จะแบ่งช่วงของการตั้งกระทู้ถามเป็น 3 ช่วงคือ

ช่วงที่ 1 เป็นช่วงที่นายสัญญา ธรรมศักดิ์ เป็นนายกรัฐมนตรีในคณะรัฐบาลชุดแรก คือนับตั้งแต่ได้มีประกาศพระบรมราชโองการ โปรดเกล้า ฯ แต่งตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแห่งชาติ ชุดที่ 2 เมื่อวันที่ 23 ธันวาคม 2516 จนกระทั่งถึงวันที่นายสัญญา ธรรมศักดิ์นำคณะรัฐมนตรีกราบบังคมลาออกจากตำแหน่ง เมื่อวันที่ 22 พฤษภาคม 2517

ช่วงที่ 2 เป็นสมัยที่นายสัญญา ธรรมศักดิ์เป็นนายกรัฐมนตรีครั้งที่ 2 คือนับตั้งแต่ได้ประกาศพระบรมราชโองการ โปรดเกล้า ฯ แต่งตั้งให้นายสัญญา ธรรมศักดิ์เป็นนายกรัฐมนตรีอีกครั้งหนึ่งเมื่อวันที่ 24 พฤษภาคม 2517 จนกระทั่งถึงวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2517

ช่วงที่ 3 เป็นช่วงที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแห่งชาติ ชุดที่ 2 ทำหน้าที่รัฐสภาตามบทเฉพาะกาลของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2517 มาตรา 234

³⁸ สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา, รวมสำเนากระทู้ถามของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแห่งชาติ ชุดที่ 2, แผนกกระทู้ถาม, กองการประชุม.

³⁹ เรื่องเดียวกัน.

ตารางที่ 35

จำนวนกระทุตามของสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

ชุดที่ 2

ประเภทกระทุตาม	จำนวน กระทุ	การปฏิบัติ					ผู้เสนอ ชดถอน
		ตอบ	ไม่ตอบ	ประธาน ระงับ	ระงับ รัฐบาล ดาดอก	ระงับ เลือกตั้ง	
กระทุตามธรรมดา	128	69	-	21	18	9	11
กระทุตามด่วน	153	123	-	1	18	9	7
กระทุตามให้ตอบในราช กิจจานุเบกษา	15	1	-	-	-	14	-
รวม	301	193	-	22	36	32	18

ที่มา : รวมสำเนากระทุตามของสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ชุดที่ 2 แผนกกระทุตาม
กองการประชุม สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา .

ครั้งที่ 1 สมัยรัฐบาลนายสัญญา ธรรมศักดิ์เป็นนายกรัฐมนตรีครั้งแรก สมาชิก
 ได้ตั้งกระทู้ถามฝ่ายบริหารทั้งสิ้น 141 กระทู้ถาม เป็นกระทู้ถามควน 77 กระทู้
 ถามธรรมดา 63 กระทู้และเป็นกระทู้ถามที่ประสงค์ให้รัฐมนตรีตอบในราชกิจจานุเบกษา 1
 กระทู้ กระทู้ถามทั้งหมด 141 กระทู้รัฐมนตรีจากกระทรวงใดตอบทั้งสิ้น 85 กระทู้ สมาชิก
 ผู้ตั้งกระทู้ถามขอถอน 7 กระทู้ ประธานสภาสั่งระงับ 13 กระทู้ และเป็นกระทู้ถามที่ระ
 งับเพราะรัฐบาลลาออก 36 กระทู้

ตารางที่ 36

จำนวนกระทู้ถามของสมาชิกสภาสามัญแห่งชาติ ชุดที่ 2

สมัยนายสัญญา ธรรมศักดิ์เป็นนายกรัฐมนตรี ครั้งที่ 1

ประเภทกระทู้ถาม	จำนวน กระทู้	การปฏิบัติ					
		ตอบ	ไม่ตอบ	ประธาน ระงับ	ระงับ รัฐบาล ลาออก	ระงับ เลือกตั้ง	ผู้เสนอ ขอถอน
กระทู้ถามธรรมดา	63	25	-	13	18	-	4
กระทู้ถามควน	77	56	-	-	16	-	13
กระทู้ถามให้ตอบในราช กิจจานุเบกษา	1	1	-	-	-	-	-
รวม	141	85	-	13	36	-	7

ที่มา : รวมสำเนากระทู้ถามของสมาชิกสภาสามัญแห่งชาติ ชุดที่ 2 แผนกกระทู้ถาม
 กองการประชุม สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา .

ครั้งที่ 2 สมัยรัฐบาลนายสัญญา ธรรมศักดิ์เป็นนายกรัฐมนตรี ครั้งที่ 2 สมาชิก
 โคตั้งกระทูตามฝ่ายบริหารทั้งสิ้น 111 กระทู เป็นกระทูตามควน 58 กระทู กระทูตาม
 พรรคมก 52 กระทู และกระทูตามที่ประสงคใ้รัฐมนตรีตอบในราชกิจจานุเบกษา 1 กระ
 ทุ ซึ่งรัฐมนตรีโคตอบกระทูตามของสมาชิกทั้งสิ้น 88 กระทู สมาชิกที่ตั้งกระทูตามขอถอน
 10 กระทู ประธานสภาตั้งระงับ 8 กระทู และระงับเพราะมีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้
 เตนราษฎร เมื่อวันที่ 26 มกราคม 2518 5 กระทู

ตารางที่ 37

จำนวนกระทูตามของสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ชุดที่ 2
 สมัยนายสัญญา ธรรมศักดิ์เป็นนายกรัฐมนตรี ครั้งที่ 2

ประเภทกระทูตาม	จำนวน กระทู	การปฏิบัติ					
		ตอบ	ไม่ตอบ	ประธานระงับ ระงับ	รัฐบาล ลาออก	ระงับ เลือกตั้ง	ผู้เสนอ ขอถอน
กระทูตามพรรค	52	36	-	7	-	3	6
กระทูตามควน	58	52	-	1	-	1	4
กระทูตามให้ตอบในราช กิจจานุเบกษา	1	-	-	-	-	1	-
รวม	111	88	-	8	-	5	10

ที่มา : รวมสำเนากระทูของสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ชุดที่ 2 แผนกกระทูตาม
 กองการประมุข สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา .

ช่วงที่ 3 สมัยที่สถานีวิทยุแห่งชาติ ชุดที่ 2 ทำหน้าที่รัฐสภา สมาชิกได้ตั้ง
 กระทู้ถามฝ่ายบริหารทั้งสิ้น 49 กระทู้ เป็นกระทู้ถามกวน 23 กระทู้ กระทู้ถามธรรมดา
 13 กระทู้ และกระทู้ถามที่สมาชิกมีความประสงค์ให้รัฐมนตรีตอบในราชกิจจานุเบกษา 13
 กระทู้ รัฐมนตรีใดตอบกระทู้ถามของสมาชิก 20 กระทู้ สมาชิกผู้ตั้งกระทู้ถามขอถอน 1
 กระทู้ ประธานสภาตั้งระงับ 1 กระทู้ และเป็นกระทู้ถามที่ระงับไปเพราะมีการเลือกตั้ง
 สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 27 กระทู้

ตารางที่ 38

จำนวนกระทู้ถามของสมาชิกสถานีวิทยุแห่งชาติ ชุดที่ 2
 ทำหน้าที่รัฐสภา

ประเภทกระทู้ถาม	จำนวน กระทู้	การปฏิบัติ					
		ตอบ	ไม่ตอบ	ประธาน ระงับ	ระงับ รัฐบาล ลาออก	ระงับ เลือกตั้ง	ผู้เสนอ ขอถอน
กระทู้ถามธรรมดา	13	5	-	1	-	6	1
กระทู้ถามกวน	23	15	-	-	-	8	-
กระทู้ถามในตอบในราช กิจจานุเบกษา	13	-	-	-	-	13	-
รวม	49	20	-	๑	-	27	1

ที่มา : รวมสำเนากระทู้ถามของสมาชิกสถานีวิทยุแห่งชาติ ชุดที่ 2 แผนกกระทู้ถาม
 กองการประชุม สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา .

สมาชิกสภาเทศบาลนครเชียงใหม่ เขตที่ 2 ที่ตั้งกระต๊อบตามฝ่ายบริหาร

จำแนกตามลักษณะกระต๊อบ

กระต๊อบของสมาชิกสภาเทศบาลนครเชียงใหม่ เขตที่ 2 ซึ่งมีจำนวนทั้งสิ้น 301 กระต๊อบนั้น เป็นกระต๊อบประเภทที่ 1 เกี่ยวกับเรื่องเศรษฐกิจของประเทศ 139 กระต๊อบ กระต๊อบประเภทที่ 2 เกี่ยวกับเรื่องทางสังคม การศึกษาและสาธารณสุข 80 กระต๊อบ กระต๊อบประเภทที่ 3 ที่เกี่ยวกับการบริหารงานของรัฐบาลและระบบราชการ 61 กระต๊อบ และเป็นกระต๊อบประเภทที่ 4 เกี่ยวกับความมั่นคงของประเทศ 21 กระต๊อบ

สำหรับในวงสมาชิกสภาเทศบาลนครเชียงใหม่ เขตที่ 2 ซึ่งมีจำนวนทั้งสิ้น 141 กระต๊อบ ซึ่งเป็นกระต๊อบประเภทที่ 1 68 กระต๊อบ กระต๊อบประเภทที่ 2 34 กระต๊อบ กระต๊อบประเภทที่ 3 26 กระต๊อบ และกระต๊อบประเภทที่ 4 26 กระต๊อบ

ในวงที่ 2 สมาชิกสภาเทศบาลนครเชียงใหม่ เขตที่ 2 ซึ่งมีจำนวนทั้งสิ้น 111 กระต๊อบ ซึ่งเป็นกระต๊อบประเภทที่ 1 53 กระต๊อบ กระต๊อบประเภทที่ 2 26 กระต๊อบ กระต๊อบประเภทที่ 3 25 กระต๊อบ และกระต๊อบประเภทที่ 4 47 กระต๊อบ

และในวงสุดท้ายที่สมาชิกสภาเทศบาลนครเชียงใหม่ เขตที่ 2 ทำหน้าที่รัฐสภา สมาชิกได้ตั้งกระต๊อบตามฝ่ายบริหาร 49 กระต๊อบ เป็นกระต๊อบประเภทที่ 1 18 กระต๊อบ กระต๊อบประเภทที่ 2 20 กระต๊อบ กระต๊อบประเภทที่ 3 10 กระต๊อบ และเป็นกระต๊อบประเภทที่ 4 1 กระต๊อบ

ตารางที่ 39

กระตุมของสมาชิกรัฐสภาสามัญแห่งชาติ ชุดที่ 2

จำแนกตามลักษณะกระตุม

สมาชิกรัฐสภาสามัญ	รัฐบาลนายสัญญา ธรรมศักดิ์				รัฐบาลนายสัญญา ธรรมศักดิ์				สภาสามัญแห่งชาติ ทำหน้าที่รัฐสภา			
	ชุดที่ 1				ชุดที่ 2							
	ประ เภทที่1	ประ เภทที่2	ประ เภทที่3	ประ เภทที่4	ประ เภทที่1	ประ เภทที่2	ประ เภทที่3	ประ เภทที่4	ประ เภทที่1	ประ เภทที่2	ประ เภทที่3	ประ เภทที่4
นายบุญชนะ อัครถาวร	6	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
นายสนิท เอกชัย	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
นายไพจิตร เอื้อทวีกุล	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
นายชูสน โคนันท์	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
นายสุรินทร์ มาศดิตถ์	6	4	1	1	3	4	3	1	2	-	1	1
นายบุญชู โรจนเสถียร	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
นายถาวร ชะนะภัย	1	1	2	-	-	-	-	-	-	1	-	-
นายสมัคร สุนทรเวช	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ท.อ. สมคิด ศรีสังคม	1	1	-	1	1	2	-	-	-	-	-	-
นายจำลอง เทวารุข	2	2	4	1	3	-	1	-	-	1	-	-
นายพิศาล มุลศาสตร์สาร	1	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
นายสถาปน กิริขันธ์	2	2	1	-	-	-	-	1	-	-	1	-
นายกิติรัตน์ ศรีวิสารวาจา	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
ร.ต.ท. มุศย์ จันทนา	-	-	-	2	-	1	-	-	-	-	-	-
นายสุสน ชินสมจิตร	2	1	2	-	4	1	2	-	-	-	-	-
นายศักดิ์ สบายบัว	2	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
นายเสน่ห์ จามริก	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
นางสมศรี เจริญรัชภาคย์	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-

กระฎีกาของสมาชิกสภาธิบดีบัญญัติแห่งชาติ ชุดที่ 2 จำแนกตามลักษณะกระฎีกา

สมาชิกสภาธิบดีบัญญัติ	รัฐบาลนายสัญญาธรรมศักดิ์รัฐบาลนายสัญญาธรรมศักดิ์								สภาธิบดีบัญญัติแห่งชาติ ทำหน้าที่รัฐสภา			
	ชุดที่ 1				ชุดที่ 2							
	ประ เภทที่1	ประ เภทที่2	ประ เภทที่3	ประ เภทที่4	ประ เภทที่1	ประ เภทที่2	ประ เภทที่3	ประ เภทที่4	ประ เภทที่1	ประ เภทที่2	ประ เภทที่3	ประ เภทที่4
นายทองหยด จิตตะวีระ	5	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
นายกระจาง ธรรมโชติ	-	-	1	-	4	-	1	-	6	4	4	1
นายกระจาง พันธุนาวิน	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
นายแสวง ทัดเที่ยง	7	-	-	-	4	1	-	-	4	1	-	-
นายพิรัช รัตกุล	1	-	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-
นายละโลม รัตนเสถียร	1	1	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-
นายประมวล กุลมาตย์	4	8	6	-	3	8	4	1	-	2	1	-
นายมานะ ยูเคน	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
นายใหญ่ ศวิตชาติ	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
นายสิงห์ไซ งามตระกูล	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
นายจำรัส ศรีอนันต์	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
นายคนัย มุขนาก	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
นายประธาน ดวงรัตน์	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
นายประทีป เสี่ยงหวาน	-	1	-	-	1	-	1	-	1	-	-	-
นายอุทธรณ์ พลกุล	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
นายจักรชัย จริยเวชวัฒนา	-	1	2	-	7	3	4	-	-	1	-	-
นายบรรเจิด คุณวงศ์	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
นายคำรง ดัทธพิพัฒน์	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
นายอุทิศ นาคสวัสดิ์	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
นายบุญยิ่ง นันทาภิรัตน์	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
นายไพฑูรย์ ไทกระไวศยะ	-	1	1	-	4	-	-	-	-	-	-	-

กระทรวงการของสมาชิกรัฐสภาในบัญชีแห่งชาติ ชุดที่ 2 จำแนกตามลักษณะการ

สมาชิกรัฐสภาในบัญชี	รัฐบาลนายสัญญาธรรมศักดิ์								สภานิติบัญญัติแห่งชาติ			
	ชุดที่ 1				ชุดที่ 2				ทำหน้าที่รัฐสภา			
	ประ เภทที่1	ประ เภทที่2	ประ เภทที่3	ประ เภทที่4	ประ เภทที่1	ประ เภทที่2	ประ เภทที่3	ประ เภทที่4	ประ เภทที่1	ประ เภทที่2	ประ เภทที่3	ประ เภทที่4
นายจำเนียร ทองรักษา	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
นายทวีช กลิ่นประทุม	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
นายธนะ รุ่งแสง	1	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-
นายประสิทธิ์ ชูพิธิจ	1	-	1	-	4	2	1	1	1	1	-	-
นายนิคม จันทรวินัย	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
นายเจริญ คันธวงศ์	-	1	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-
ร.ต.สืบสาย สุวรรณจินดา	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
นายสำราญ วงศ์พาทย์	1	-	-	-	1	-	-	-	-	2	-	-
นายบรรหาร ศิลปอาชา	2	-	-	-	2	-	-	-	-	-	1	-
นายแมนรัตน์ ศรีกรานนท์	1	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-
นายสนอง กุญชร	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-
นายปราโมทย์ นาคกรพรรค	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
นายจันทร์ อินตุเทศ	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-
นายสุก แสงวิเชียร	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
นายบุญถม เย็นมะโนช	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
นายสุวิทย์ รวิวงศ์	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
นายณัฐวุฒิ สุทธิสงคราม	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
นายวิรัช กุมพมาศ	-	-	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-
นายกระแส ชนะวงศ์	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
นายเกษม จงสวัสดิ์	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
นายเพทาย อมาตยกุล	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	-	-

ตารางที่ 40

จำนวนสมาชิกสภาตำบลที่บัญชีแห่งชาติ ชุดที่ 2 ที่ตั้งกระทู้ถามฝ่ายบริหาร

จำแนกตามลักษณะอาชีพ

กลุ่มอาชีพ	จำนวนร่างพระราชบัญญัติ	จำนวนสมาชิกสภาตำบลที่บัญชี
กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน	4	2
ทหาร	-	-
ข้าราชการพลเรือน	9	5
ครู อาจารย์	27	14
นักธุรกิจ	44	11
ผู้นำท้องถิ่น	48	6
เกษตรกร	27	4
ตำรวจ	-	-
ตุลาการ	-	-
นักกฎหมาย หนายความ	47	10
แพทย์	7	4
นักหนังสือพิมพ์	3	3
นักเขียน ศิลปิน	2	1
นักธนาคาร	8	3
นักการเมือง	71	3
กรรมกร	4	1
รวม	301	67

ที่มา : รายงานกิจการของสภาตำบลที่บัญชีแห่งชาติ ชุดที่ 2 แผนกระทู้ถาม กองการประจํา

สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา.

ตารางที่ 41

จำนวนกระทุงตามของสมาชิกสภาเทศบาลนครเชียงใหม่ เขตที่ 1 และเขตที่ 2
จำแนกตามลักษณะอาชีพ

1 กลุ่มอาชีพ	จำนวน กระทุงตาม	จำนวนสมาชิก สภาเทศบาลที่ 1	จำนวน กระทุงตาม	จำนวนสมาชิก สภาเทศบาลที่ 2
กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน	-	-	4	2
ทหาร	-	-	-	-
ข้าราชการพลเรือน	2	1	9	5
ครู อาจารย์	12	2	27	14
นักธุรกิจ	-	-	44	11
ผู้นำท้องถิ่น	-	-	48	6
เกษตรกร	-	-	27	4
ตำรวจ	-	-	-	-
ตุลาการ	-	-	-	-
นักกฎหมาย หนายความ	20	3	47	9
แพทย์	1	1	7	4
นักหนังสือพิมพ์	-	-	3	3
นักเขียน ศิลปิน	-	-	2	1
นักธนาคาร	5	1	8	3
นักการเมือง	-	-	71	3
กรรมกร	-	-	4	1
รวม	40	8	301	67

ที่มา : รายงานกิจการของสมาชิกเทศบาลนครเชียงใหม่ เขตที่ 1 และเขตที่ 2 แผนกกระทุงตาม
กองการประชม สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา .

จากการพิจารณาถึงตัวแทนกลุ่มอาชีพต่าง ๆ ของสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ชุด
 ที่ 2 ที่ได้ตั้งกระทู้ถามฝ่ายบริหารตามตารางข้างต้นนี้ จะเห็นว่าสมาชิกที่เป็นตัวแทนของ
 กลุ่มอาชีพ 4 กลุ่มที่มีสมาชิกตั้งกระทู้ถามฝ่ายบริหารเป็นจำนวนมากกว่าสมาชิกที่เป็นตัวแทน
 ของกลุ่มอาชีพอื่น ๆ คือ กลุ่มนักการเมืองซึ่งตั้งกระทู้ถาม 71 กระทู้ ผู้นำท้องถิ่นตั้งกระ
 ฐูถาม 48 กระทู้ นักกฎหมาย ทนายความ 47 กระทู้ นักธุรกิจ 44 กระทู้ สาเหตุที่
 สมาชิกในกลุ่มอาชีพดังกล่าวสนใจตั้งกระทู้ถามฝ่ายบริหารมากกว่าสมาชิกในกลุ่มอาชีพอื่น ๆ
 ก็เพราะว่า นักการเมืองเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ทางการเมือง ทราบถึงบทบาทและหน้าที่
 ของตนเป็นอย่างดี นอกจากนี้ นักการเมืองคงต้องการหาเสียงเพื่อสมัครรับเลือกตั้ง
 เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหลังจากประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแล้ว เพราะ
 ในการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ชุดที่ 2 มีการถ่ายทอดเสียงการประชุมสภาโดยสถานี
 วิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยทุกครั้ง กลุ่มผู้นำท้องถิ่นซึ่งใคร่แกสมาชิกสภาจังหวัด
 สมาชิกสภาเทศบาล เป็นผู้ที่มีประสบการณ์ทางการเมืองในระดับท้องถิ่นซึ่งมีลักษณะโครงสร้าง
 คล้ายคลึงกับการเมืองในระดับชาติ จึงทำให้สมาชิกของกลุ่มอาชีพนี้รู้ถึงบทบาท หน้าที่
 ของตน นอกจากนี้ ผู้นำท้องถิ่นยังเป็นผู้ที่ทราบและเข้าใจปัญหาของท้องถิ่นได้เป็นอย่างดี
 คือ นักกฎหมาย ทนายความ สนใจการตั้งกระทู้ถามเป็นจำนวนมากเพราะเป็นผู้ที่มีความรู้
 ในกระบวนการทางนิติบัญญัติและรู้ถึงบทบาทของตนในฐานะเป็นตัวแทนสถาบันดังกล่าว
 คำนักธุรกิจเป็นบุคคลที่ทราบถึงปัญหาในค่านเศรษฐกิจเป็นอย่างดีเพราะส่วนใหญ่เป็นนัก
 ธุรกิจระดับสูงคลุกคลีกับวงการธุรกิจทั่ว ๆ ไปมาเป็นเวลานาน ข้อที่น่าสังเกตก็คือ กลุ่ม
 ครู อาจารย์แคววสมาชิกของกลุ่มอาชีพนี้ตั้งกระทู้ถามฝ่ายบริหารเพียง 26 กระทู้ แต่
 จำนวนสมาชิกของกลุ่มอาชีพนี้ที่ไ้ตั้งกระทู้ถามมีมากกว่าสมาชิกของกลุ่มอาชีพอื่น ๆ คือ มี
 จำนวน 14 คน ดังที่กล่าวไว้ในส่วนของบทบาทของสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ชุด
 ที่ 2 ในการเสนอร่างพระราชบัญญัติแล้วว ครู อาจารย์เป็นกลุ่มอาชีพที่มีลักษณะพิเศษ
 แตกต่างจากกลุ่มอาชีพอื่น ๆ คือ แต่ละคนมีความรู้ ความชำนาญและความสนใจในเรื่อง
 ต่าง ๆ ไปคนละด้าน ต่างคนต่างก็เสนอกระทู้ถามเฉพาะในส่วนที่แต่ละคนสนใจและมีความ
 รู้ จึงทำให้สมาชิกที่เสนอกระทู้ของกลุ่มอาชีพนี้มีมากกว่ากลุ่มอาชีพอื่น ๆ

กระทรวงที่สามารถสถานิติบัญญัติแห่งชาติ ชุดที่ 2 ตั้งกระทรวงตาม

ในจำนวนกระทรวงตามของสมาริถสถานิติบัญญัติแห่งชาติ ชุดที่ 2 ทั้งสิ้น 301 กระทรวง เป็นกระทรวงตามที่สามารถตั้งตามกระทรวงต่าง ๆ ดังนี้ สำนักนายกรัฐมนตรี 81 กระทรวง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ 42 กระทรวง กระทรวงมหาดไทย 74 กระทรวง กระทรวงกลาโหม 8 กระทรวง กระทรวงคมนาคม 10 กระทรวง กระทรวงศึกษาธิการ 14 กระทรวง กระทรวงพาณิชย์ 23 กระทรวง กระทรวงสาธารณสุข 8 กระทรวง กระทรวงการต่างประเทศ 4 กระทรวง กระทรวงการคลัง 16 กระทรวง กระทรวงอุตสาหกรรม 16 กระทรวง กระทรวงยุติธรรม 2 กระทรวง และทบวงมหาวิทยาลัยของรัฐ 3 กระทรวง

สมัยรัฐบาลนายสัญญา ธรรมศักดิ์เป็นนายกรัฐมนตรี ครั้งแรก สามารถตั้งกระทรวงตามฝ่ายบริหาร 141 กระทรวง เป็นกระทรวงตามสำนักนายกรัฐมนตรี 34 กระทรวง กระทรวงกลาโหม 4 กระทรวง กระทรวงมหาดไทย 34 กระทรวง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ 18 กระทรวง กระทรวงคมนาคม 5 กระทรวง กระทรวงศึกษาธิการ 10 กระทรวง กระทรวงพาณิชย์ 14 กระทรวง กระทรวงสาธารณสุข 4 กระทรวง กระทรวงการต่างประเทศ 1 กระทรวง กระทรวงอุตสาหกรรม 7 กระทรวง กระทรวงการคลัง 7 กระทรวง กระทรวงยุติธรรม 1 กระทรวง และทบวงมหาวิทยาลัยของรัฐ 2 กระทรวง

ครั้งที่ 2 สมัยนายสัญญา ธรรมศักดิ์เป็นนายกรัฐมนตรี ครั้งที่ 2 สามารถตั้งกระทรวงตามฝ่ายบริหาร 111 กระทรวง เป็นกระทรวงตามที่สามารถตั้งโดยนายกรัฐมนตรี 31 กระทรวง กระทรวงกลาโหม 3 กระทรวง กระทรวงมหาดไทย 32 กระทรวง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ 19 กระทรวง กระทรวงคมนาคม 4 กระทรวง กระทรวงสาธารณสุข 1 กระทรวง กระทรวงศึกษาธิการ 2 กระทรวง กระทรวงพาณิชย์ 4 กระทรวง กระทรวงการต่างประเทศ 2 กระทรวง กระทรวงการคลัง 6 กระทรวง กระทรวงอุตสาหกรรม 6 กระทรวง และกระทรวงตามของกระทรวงยุติธรรม 1 กระทรวง

และครั้งที่ 3 สมัยที่สถานิติบัญญัติแห่งชาติ ชุดที่ 2 ทำหน้าที่รัฐสภา ซึ่งสามารถตั้งกระทรวงตามฝ่ายบริหาร 49 กระทรวง เป็นกระทรวงตามที่สามารถตั้งโดยนายกรัฐมนตรี 16 กระทรวง กระทรวงกลาโหม 1 กระทรวง กระทรวงมหาดไทย 6 กระทรวง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ 5 กระทรวง กระทรวงคมนาคม 1 กระทรวง กระทรวงศึกษาธิการ 2 กระทรวง กระทรวงพาณิชย์

5 ระบุ กระทรวงสาธารณสุข 3 ระบุ กระทรวงการต่างประเทศ 1 ระบุ กระทรวงการคลัง 3 ระบุ กระทรวงอุตสาหกรรม 3 ระบุ และทบวงมหาวิทยาลัยของรัฐ 1 ระบุ

ตารางที่ 42

จำนวนกระฎุมภ์ตามของสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ชุดที่ 2
ตั้งตามกระทรวงต่าง ๆ

กระทรวง	สภานิติบัญญัติ รัฐบาลนาย สัญญา ชุดที่ 1	สภานิติบัญญัติ รัฐบาลนาย สัญญา ชุดที่ 2	สภานิติ ทำหน้าที่รัฐสภา	รวม
สำนักนายกรัฐมนตรี	34	31	16	81
กลาโหม	4	3	1	8
มหาดไทย	34	32	8	74
เกษตรและสหกรณ์	18	19	5	42
คมนาคม	5	4	1	10
ศึกษาธิการ	10	2	2	14
พาณิชย์	14	4	5	23
สาธารณสุข	4	1	3	8
การต่างประเทศ	1	2	1	4
การคลัง	7	6	3	16
อุตสาหกรรม	7	6	3	16
ยุติธรรม	1	1	-	2
ทบวงมหาวิทยาลัยของรัฐ	2	-	1	3
รวม	141	111	49	301

ที่มา : รายงานกิจการของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ชุดที่ 2 แผนกระฎุมภ์ตาม กองการประชุม สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา .

ตารางที่ 43

เปรียบเทียบจำนวนกระทู้ถามของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ 1 และ ชุดที่ 2
ตั้งตามกระทรวงต่าง ๆ

กระทรวง	สภานิติบัญญัติ รัฐบาลจอม พลถนอม	สภานิติบัญญัติ รัฐบาลนาย สัญญา ชุภะที 1	สภานิติบัญญัติ รัฐบาลนาย สัญญา ชุภะที 1	สภานิติบัญญัติ รัฐบาลนาย สัญญา ชุภะที 2	สภานิติบัญญัติ ทำหน้าที่ รัฐสภา
สำนักนายกรัฐมนตรี	4	8	34	31	16
กาโอใหม่	1	-	4	3	1
มหาคไทย	2	1	34	32	8
เกษตรและสหกรณ์	1	-	18	19	5
คมนาคม	4	-	5	4	1
ศึกษาธิการ	2	1	10	2	2
พาณิชย์	4	-	14	4	5
สาธารณสุข	-	-	4	1	3
การต่างประเทศ	-	-	1	2	1
การคลัง	6	1	7	6	3
อุตสาหกรรม	3	1	7	6	3
ยุติธรรม	-	-	-	1	-
ทบวงมหาวิทยาลัยของรัฐ	1	-	2	-	1
รวม	28	12	141	111	49

ที่มา : รายงานกิจการของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ชุดที่ 1 และ ชุดที่ 2 แผนกกระทู้ถาม
กองการประชุม สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา .

จากการพิจารณาถึงกระทรวงต่าง ๆ ที่สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ตั้งกระทูถาม จะเห็นว่า กระทรวงที่ถูกสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติตั้งกระทูถามมากเป็นพิเศษได้แก่ กระทรวงมหาดไทย สำนักนายกรัฐมนตรีและกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ทั้งนี้ก็เนื่องมาจากว่ากระทรวงดังกล่าวเป็นกระทรวงที่มีบทบาทสำคัญเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของประชาชนทั่วไปโดยเฉพาะกระทรวงมหาดไทยซึ่งเป็นกระทรวงที่เกี่ยวข้องกับประชาชนโดยตรง มีหน้าที่บังคับทุกข์ บำรุงสุขให้กับประชาชน ปัญหาต่าง ๆ ของประชาชนซึ่งเป็นปัญหาที่สมาชิกส่วนใหญ่นำมาตั้งกระทูถามฝ่ายบริหาร เช่น ปัญหาโจรจู่ร้าย ปัญหาการประกอบอาชีพของประชาชน ทั้งนี้ จะเห็นได้จากจำนวนกระทูถามของสมาชิกซึ่งส่วนใหญ่เป็นกระทูถามประเภทที่ 1 ซึ่งเกี่ยวข้องกับกระทรวงมหาดไทย สำหรับสำนักนายกรัฐมนตรี ซึ่งเป็นอีกกระทรวงหนึ่งที่สมาชิกตั้งกระทูถามเป็นจำนวนมาก ทั้งนี้ก็เนื่องจาก สำนักนายกรัฐมนตรีรับผิดชอบเกี่ยวกับการบริหารราชการทั่วไป ปัญหาเกี่ยวกับระบบราชการ การบริหารราชการตลอดจนปัญหาเกี่ยวกับตัวข้าราชการสมาชิกมุ่งไปที่สำนักนายกรัฐมนตรี ก่อนกระทรวงอื่น ๆ ส่วนกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ซึ่งถูกสมาชิกตั้งกระทูถามมากพอสมควร ทั้งนี้ก็เพราะว่า ประเทศไทยเป็นประเทศเกษตรกรรม ปัญหาด้านการเกษตร การประกอบอาชีพเกษตรกรจึงมีความสำคัญมาก

จากการพิจารณาถึงจำนวนกระทูถามและจำนวนสมาชิกของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ชุดที่ 1 และจำนวนสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ชุดที่ 2 จะเห็นได้อย่างชัดเจนว่าสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ชุดที่ 2 มีความสนใจและได้แสดงบทบาทในการควบคุมฝ่ายบริหาร โดยการตั้งกระทูถามซึ่งเป็นมาตรการเดียวที่รัฐธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร พุทธศักราช 2515 ให้อำนาจไว้ได้อย่างกว้างขวางกว่าสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ชุดที่ 1 กล่าวคือ ในระยะเวลาไล่เลี่ยกันที่สภานิติบัญญัติแห่งชาติทั้งสองชุดได้ปฏิบัติหน้าที่ในฐานะเป็นองค์กรนิติบัญญัติ สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ชุดที่ 1 ที่ตั้งกระทูถามฝ่ายบริหารมีจำนวนเพียง 8 คนและมีจำนวนกระทูถามเพียง 40 กระทูถาม ในขณะที่สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ชุดที่ 2 ได้ตั้งกระทูถามฝ่ายบริหารมีจำนวนถึง 67 คน เป็นกระทูถามทั้งสิ้น 301 กระทูถาม นอกจากจะเป็นกระทูถามที่เกี่ยวข้องกับปัญหาของประชาชนทั่วไปอันได้แก่ ปัญหาโจรจู่ร้าย ปัญหาการประกอบอาชีพ ปัญหาเศรษฐกิจ แลว สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ชุดที่ 2

ยังสนใจปัญหาที่เกิดขึ้นในขณะนั้นซึ่งเป็นปัญหาที่ประชาชนสนใจและก่อความเดือดร้อนให้
กับประชาชน เช่น ปัญหาน้ำมันเชื้อเพลิง การเผาบ้านราษฎรที่หมู่บ้านนาทราย เป็น
ต้น นอกจากนี้ ลักษณะกระทูตามยังแสดงออกให้เห็นถึงลักษณะการ เป็นตัวแทนของท้องถิ่น
ของสมาชิกที่ไ้ตั้งกระทูตาม เช่น กระทูตามของนายทองหยด จิตทวีระ นายกเทศมนตรี
เมืองสุพรรณบุรี เกี่ยวกับการช่วยเหลือชาวไร่อยู่ในเขตจังหวัดนครปฐม สุพรรณบุรี กระ
ทูตามของนายประมวญ กุณากย์ (ภูมิอำเนาจังหวัดชุมพร) เกี่ยวกับการไล่สายไ้ไม่
พอกับคนโดยสาร เป็นต้น และในฐานะการเป็นตัวแทนของกลุ่มอาชีพ เช่น กระทูตาม
ของนายแสวง ทัดเที่ยง ซึ่งประกอบอาชีพทำสวน เกี่ยวกับการควบคุมราคาปุ๋ย การจำ
หน่ายปุ๋ยเคมี การแก้สภาพดินที่เป็นกรด กระทูตามของนายแมนรัตน์ ศรีกรานนท์ เกี่ยว
กับชาวต่างประเทศเข้ามาแย่งอาชีพถือดินและคนตรีในประเทศ เป็นต้น

จากการที่ภมาถึงบทบาทของสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ชุดที่ 2 ในการตั้งกระทู
ตามฝ่ายบริหารทำให้ไ้เห็นลักษณะเด่นที่สำคัญได้ ดังนี้

1. บทบาทของสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ชุดที่ 2 ในการตั้งกระทูตามฝ่ายบริหาร
นับเป็นการควบคุมฝ่ายบริหารโดยองคกรนิติบัญญัติที่แท้จริง
2. แสดงให้เห็นถึงความเป็นอิสระของสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ชุดที่ 2 ซึ่ง
จะพิจารณาได้จากลักษณะกระทูตาม จำนวนสมาชิกที่ตั้งกระทูตาม และจำนวนกระทูตาม
ที่มีเป็นจำนวนมาก
3. สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ชุดที่ 2 มีเสรีภาพอย่างมากในการอภิปรายประ
กอบกระทูตามของตนซึ่งฝ่ายรัฐบาลก็เปิดโอกาสให้ไ้เสรีภาพอันนี้
4. ลักษณะกระทูตามและการอภิปรายประกอบกระทูตามของสมาชิกแสดงออกให้
เห็นในลักษณะที่จริงจัง โดยนำเอาข้อปัญหา เอกสาร และข้อมูลที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ
มาประกอบการอภิปราย
5. การตั้งกระทูตามและการอภิปรายของสมาชิกมีผลต่อการปฏิบัติงานของรัฐบาล
กล่าวคือ การอภิปรายในปัญหาต่าง ๆ รัฐบาลต้องนำมาประกอบการพิจารณาแก้ไขปัญห
ต่าง ๆ เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติ.